

Lännen Tehtaat
Vuosikertomus 1997

Lännen Tehtaat

Vuosikertomus 1997

Toimitusjohtajan katsaus	4
Lännen Tehtaat lyhyesti	6
Elintarvikkeet	7
Maarakennustekniikka	10
Muut liiketoiminnot	12
Lännen Tehtaat ja ympäristö	15
Hallituksen toimintakertomus	16
Tuloslaskelmat	21
Taseet	22
Rahoituslaskelmat	24
Tilinpäätöksen liitetiedot	25
Konsernin tunnuslukuja	30
Tunnuslukujen laskentakaavat	32
Osakkeet ja osakkeenomistajat	33
Voitonjakoehdotus	34
Tilintarkastuskertomus	35
Hallintoneuvoston lausunto	35
Lännen Tehtaat Oy:n hallinto ja johto	36
Osoitteet	38
Tietoja osakkeenomistajille	39

AVAINLUVUT		1997	1996
Liikevaihto	Mmk	958,1	866,6
Vienti Suomesta	Mmk	96,1	87,3
Käyttökate	Mmk	77,1	69,5
Liikevoitto	Mmk	45,9	40,2
Tulos ennen satunnaisia eriä	Mmk	54,2	48,5
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta	Mmk	54,2	48,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	10,4	10,0
Omavaraisuusaste	%	63,9	58,1
Tulos/osake	mk	6,00	6,19
Osinko/osake	mk	2,40 ¹⁾	2,20
Henkilöstö keskimäärin		573	530

¹⁾ Hallituksen ehdotus

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 1997 oli Lännen Tehtaille hyvä vuosi. Toiminta kokonaisuudessaan kehittyi myönteisesti. Elintarvikeryhmässä toimintojen keskittäminen paransi kilpailukykyä ja ryhmän kannattavuutta. Vuoden aikana valmistui Säskylään uusi vihannespakasteiden tuotantolinja ja kasvaneen tuotannon tarpeisiin puolivalmisteiden pakastevarasto. Kesällä tehty päätös uuden valmisruokien tuotantolinjan rakentamisesta vahvistaa Lännen Tehtaiden asemaa Suomen johtavana pakastealan yrityksenä.

KOKONAISUUS KEHITTYI HYVIN

Lännen Tehtaiden liikevaihto nousi 11 % 958 miljoonaan markkaan vuonna 1997. Suomen elintarviketeollisuuden liikevaihdon kasvu vastaavana ajanjaksona oli keskimäärin 2 %. Konsernin omavaraisuusaste 64 % oli hyvä ja ylitti edelleen strategisen tavoitteen 50 %:n minimirajan.

Elintarvikeryhmän toiminta kehittyi tavoitteiden mukaisesti. Pakasteiden kulutuksen kasvu jatkui nopeana ja Lännen Tehtaat säilytti johtavan markkina-asemansa pakaste-tuotteissa. Kustannuksia alennettiin uudistamalla organisaatiota ja tehostamalla toimintoja. Sokeritoimialan kilpailukykyä parantaa Cultor Oy:n kanssa sovittu toimialajärjestely, jolla sokerin kuluttajatuotteiden myynti siirtyi Lännen Tehtaille vuoden 1998 alusta lähtien. Elintarvikeryhmän kannattavuus nousi tyydyttävälle tasolle.

Maarakennustekniikkaryhmän liikevaihto kasvoi lähes kolmanneksen 241 miljoonaan markkaan. Pohjoismaiden lisäksi Lännen maarakennuskoneet saavuttivat vahvan jalansijan Baltiassa. Tallinnassa ja Riiasa avattiin omat jakeluyhtiöt tammikuussa 1998.

Lännen Plant Systemsin toiminta kehittyi ilahduttavasti ja yksikkö kasvatti markkinaosuuttaan erityisosaamista vaativalla taimiteknologiasektorilla. Lännen Maatalousosaston sopimusviljelijät toimittivat vihannesraaka-aineita niin, että kasvanut tarve voitiin tyydyttää. Rehutoimialan vaikeuksista huolimatta Lännen Rehun liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla. Toiminnan kannattavuus oli tavoitteiden mukainen.

KULUTTAJAT TURVAAVAT KOTIMAISEEN

Tuontielintarvikkeiden osuus suomalaisessa ruokapöydässä on kasvanut odotettua hitaammin. Kotimaisten tuotteiden kysyntä on vahvistunut ja perinteinen suomalainen elintarviketeollisuus on edelleen kilpailukykyinen.

Suomen EU-jäsenyyden tuomat muutokset ovat aiheuttaneet suuria sopeutusvaikeuksia maataloudelle. Erikoiskasvien viljely suomalaisten elintarvikkeiden raaka-aineeksi tuo toimeentulon tuhansille suomalaisille. Viljelijöiden huoli tulevaisuudesta on kuitenkin todellinen; maan erityisolosuhteet on siten otettava huomioon viljelijöiden toimeentuloa koskevia ratkaisuja tehtäessä.

Suomalaisen ruoan on jatkossakin oltava kilpailukykyinen myös hinnan osalta. Elin-
tarviketeollisuudelle menestyminen edellyttää jatkuvaa parantamista ja toimintojen te-
hostamista. Puhtaat raaka-aineet ja kestävä kehitys ovat toiminnan jatkamisen kannalta
elintärkeitä. Lännen Tehtaille jatkuva parantaminen on toiminnan lähtökohta.

UUSIA TAVOITTEITA

Lännen Tehtaiden miljardin markan liikevaihtotavoite saavutettaneen jo vuonna 1998,
kaksi vuotta etuajassa. Uudeksi vuoden 2000 liikevaihtotavoitteeksi olemme asettaneet
1,2 miljardia markkaa. Myös sijoitetun pääoman tuottotavoite 13 % on mahdollista
saavuttaa vuoteen 2000 mennessä.

Yhtiömme elintarviketeollisuuden menestystekijä on puhtaiden raaka-aineiden vil-
jelyttäminen. Teollisessa tuotannossa vahvuutemme on pakastusteknologian osaami-
nen. Apetit- ja Kesäpöytä-tuotemerkkien vahvistaminen tarjoaa liiketoiminnallemme
uusia kehitysmahdollisuuksia Suomessa.

Lännen Tehtaiden tavoitteena on kasvaa Suomen lisäksi Itämeren alueella. Vienti
on välivaihe avattaessa uusia markkinoita. Osana strategian toteuttamista olemme käyn-
nistäneet selvitystyön, jonka tarkoituksena on pakasteliiketoiminnan aloittaminen myös
Puolassa.

Yhtiömme myönteinen kehitys käy ilmi vuoden 1997 tilinpäätöksestä, vaikka osa-
kekohtainen tulos jäikin edellisen vuoden tasolle. Parantuneen tuloksen perusteella hallitus esittää
osingon korottamista jo kolmantena perättäisenä
vuonna.

Menestyksellisestä ja kannattavasta vuodes-
ta kiitos kuuluu asiakkaillemme, yhteistyökump-
paneillemme sekä ennen kaikkea jokaiselle työn-
tekijällemme.

Säkylässä, maaliskuussa 1998

Olli Karkkila

Lännen Tehtaat lyhyesti

Lännen Tehtaat Oy on Helsingin Pörssissä noteerattu elintarvike-yhtiö. Elintarvike-ryhmän lisäksi konserniin kuuluvat Maarakennustekniikkaryhmä sekä rehunvalmistuksesta, taimiteknologiasta ja viljelyttämisestä koostuva Muut liiketoiminnot-ryhmä.

Elintarvikeryhmä tuottaa ja markkinoi puhtaista ja huolellisesti valituista raaka-aineista valmistettuja pakasteita, kalajalosteita, hilloja, marmeladeja sekä sokeria. Maarakennustekniikkaryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi maarakennuskoneita pohjoisiin olosuhteisiin. Muihin liiketoimintoihin kuuluva Lännen Rehu on erikoistunut nautan rehuihin. Lännen Plant Systems on erikoistunut taimiteknologiaan ja taimitarhojen kokonaisjärjestelmiin. Lännen Maatalousosasto vastaa kotimaisten raaka-ainekasvien viljelyttämisestä.

Lännen Tehtaat markkinoi tuotteensa pääasiassa Suomeen. Yrityksen tavoitteena on kasvaa laajentamalla markkina-alueitaan Itämeren alueelle.

1950
Länsi-Suomen Sokeritehdas Oy:n
perustaminen

1953
Sokerituotannon
aloittaminen

1956
Rehutehtaan
perustaminen

1959
Konepajan
perustaminen

1960
Pakaste- ja säilyketehtaan
perustaminen

1967
Lännen Plant Systemsin
perustaminen

1988
Lännen Maatalousosaston
perustaminen

1990
Sucros Oy:n
perustaminen

1995
Apetit-tuotemerkin sekä
pakasteliiketoimintojen hankinta

1996
Tresko Food Oy:n
hankinta

ELINTARVIKKEET

Pakasteet, hillot ja marmeladit
Kalajalosteet
Sokeri

Apetit
Tresko Fish Oy
Lännen Sokeri

MAARAKENNUS- TEKNIikka

Myynti:

Lännen-maarakennuskoneet
Komatsu-maarakennuskoneet
Lännen-maarakennuskoneet
Samsung-maarakennuskoneet

Suomen Rakennuskone Oy

Lännen Maskin AB

Valmistus:

Lännen-maarakennuskoneet

Lännen Engineering Oy

MUUT TOIMINNOT

Rehuteollisuuden raaka-aineet
ja rehuseokset

Lännen Rehu

Kasvien kennotaimituotantotekniikka,
istutuskoneet ja taimitarhojen
kokonaisjärjestelmät

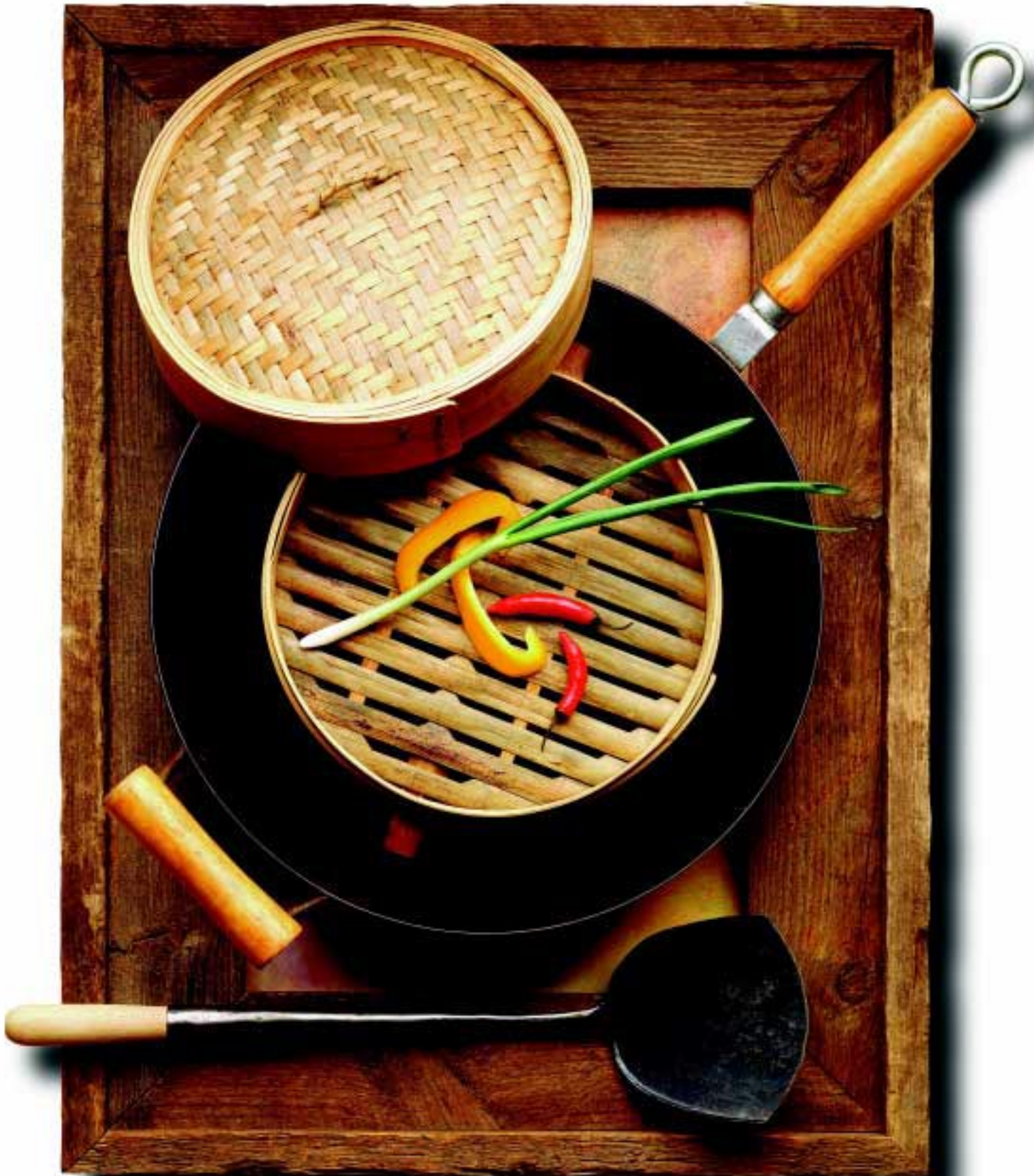
Lännen Plant Systems

Kotimaisten vihannesten hankinta
ja viljelyttäminen

Lännen Maatalousosasto

Elintarvikkeet

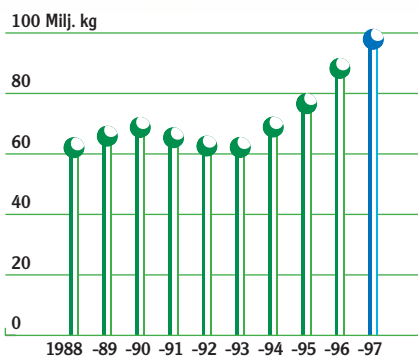

Lännen Tehtaiden Elintarvikeryhmä valmistaa ja markkinoi puhtaisiin ja huolellisesti valikoituihin raaka-aineisiin perustuvia pakasteita, hilloja ja marmeladeja sekä kalajalosteita. Lisäksi tuotevalikoimaan kuuluvat Sucros Oy:n makeuttajat. Lännen Tehtaat on Suomen markkinajohtaja pakasteissa sekä vähittäiskauppahilloissa ja -marmeladeissa.

Elintarvikeryhmään kuuluvat Apetit, Polar Lake Oy ja Tresko Fish Oy sekä Lännen Sokeri. Apetit on keskittynyt pakasteiden, hillojen ja marmeladien valmistukseen ja markkinointiin. Polar Lake Oy on erikoistunut idänkauppaan ja Tresko Fish Oy kalajalosteiden valmistukseen. Lännen Sokeri on myyntiyksikkö, joka vastaa Sucros Oy:n makeuttajavalikoiman myynnistä suomalaisille kuluttajille.

Elintarvikeryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 573,8 miljoonaa markkaa, kasvua 3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pakasteiden osuus Elintarvikeryhmän liikevaihdosta oli 250 miljoonaa markkaa (220 Mmk). Tresko Food Oy:n liikevaihto oli mukana vuoden 1997 alusta alkaen, mikä aiheutti suurimman osan pakasteiden myynnin kasvusta. Polar Lake Oy:n välitystuotteiden myynti Venäjälle väheni 8,1 miljoonaa markkaan (31,5 Mmk), mikä pienensi Elintarvikeryhmän liikevaihdon kasvua. Ryhmän vuosi oli hyvä. Toimintojen tehostamisen johdosta liikevoitto kasvoi 6 % 29,7 miljoonaa markkaan.

Pakastemarkkinat Suomessa 1988–1997

APETIT

Pakasteollisuusyhdistyksen ennakkotietojen mukaan pakasteiden kulutuksen kasvu oli 12 % vuonna 1997 ja ylitti neljäntenä perättäisenä vuonna 10 %. Pakasteiden kulutuksen kasvun arvioidaan jatkuvan Suomessa keskimääräistä elintarvikkeiden kulutuksen kasvua nopeampana.

Pakasteita kulutettiin Suomessa vuonna 1997 noin 1,2 miljardin markan arvosta. Apetit valmistaa ja markkinoi pakastettuja vihanneksia, valmisruokia, kaloja ja perunoi- ta. Apetit markkinaosuus kaikissa pakasteissa on keskimäärin 20 %. Niissä tuoteryhmissä, joissa Apetit on edustettuna, yksikön markkinaosuus on keskimäärin 30 %.

Suomen hillomarkkinoiden arvo on noin 230 miljoonaa markkaa. Apetit hillojen markkinaosuus on noin 24 %. Markkinaosuus on suurin vähittäiskauppahilloissa ja pienin teollisuushilloissa.

Kesäkuussa tehtiin päätös valmisruokapakasteiden tuotantolinjan rakentamisesta Säkylään. Tuotantolinja otetaan käyttöön keväällä ja ensimmäiset uudet tuotteet tulevat markkinoille syyskuussa. Investoinnin arvo on noin yhdeksän miljoonaa markkaa. Apetit tavoitteena on markkinaosuuden nostaminen nopeasti kasvavassa valmisruokasektorissa.

Vuoden aikana parannettiin sisäistä työnjakoa Turun ja Säkylän tehtaiden välillä. Vihannepakastetuotantoa keskitettiin siirtämällä Turun tehtaan satokausituotanto Säkylään. Tuotannon siirtoon liittyviin investointeihin kuuluivat uusi pakastusyksikkö, vihannesten ryöppäyslinja ja vihannesten värilajittelija. Uusi pakastevarasto otettiin käyttöön Säkylässä heinäkuussa. Investoinnit olivat yhteensä 23,5 miljoonaa markkaa (36,2 Mmk).

Elintarvikeryhmä, Mmk	1997	1996
Liikevaihto	573,8	558,3
Osuus konsernin liikevaihdosta	60 %	64 %
Liikevoitto	29,7	28,1
Investoinnit	23,5	36,2
Henkilöstö keskimäärin	308	279
Liikevaihto yksiköittäin, Mmk		
Apetit	337,1	315,6
Lännen Sokeri	224,0	211,2
Polar Lake Oy	8,1	31,5
Tresko Fish Oy	17,3	13,5
Sisäiset myynnit	- 12,7	- 13,5
	573,8	558,3

Elintarvikkeet

Keväällä määriteltiin Lännen Tehtaiden tuotemerkkistrategia vähittäiskaupan pakasteissa. Painopisteenä on Apetit-valikoiman laajentaminen uusille tuotealueille, kuten valmisruokapakasteisiin, ja tuotemerkin tunnettuuden edistäminen. Vihannes- ja perunapakasteissa Kesäpöytä tarjoaa kuluttajalle selkeän kotimaisen vaihtoehdon.

Lännen Tehtaat luopui vihannessäilykkeiden markkinoinnista vuoden aikana. Edellisenä vuonna luovuttiin vihannessäilykkeiden tuotannosta.

Päätös Turun tehtaan kalasäilöntöosaston saneerauksesta tehtiin syyskuussa. Osasto valmistaa sillisäilykkeitä sekä Kesäpöytä-silakkasäilykkeitä. Saneeraus valmistuu vuoden 1998 kesäsesonkiin.

Apetitin tavoitteena on tuotevalikoiman laajentaminen ja kotimaan markkinaosuuksien kasvattaminen. Yksikön kasvutavoitteiden saavuttamiseksi toimintaa laajennetaan Itämeren alueella. Syksyllä avattiin myyntikonttori Moskovaan Venäjän myynnin tukemiseksi. Selvitystyö pakasteliiketoiminnan käynnistämiseksi Puolassa aloitettiin syksyllä.

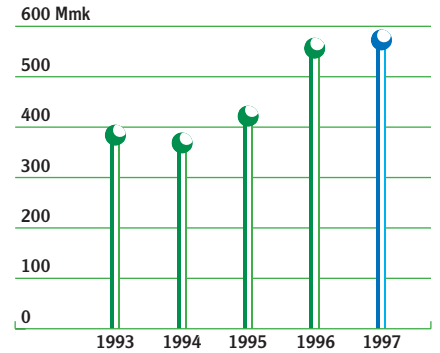
Laatu- ja ympäristöjärjestelmien rakentaminen jatkui ja tavoitteena on ISO 9001 ja ISO 14001 -järjestelmien sertifiointivalmius vuoden 1998 loppuun mennessä.

LÄNNEN SOKERI

Sokerituotteiden kokonaismarkkinat Suomessa pysyivät edellisen vuoden tasolla. Sokerin kulutus henkeä kohden oli noin 38,5 kg. Kotitalouksien sokerinkäyttö väheni, mikä johtui osaltaan kulutustottumusten muutoksesta, mutta myös kesän heikosta marjasadosta. Teollisuuden ostamien sokerituotteiden määrä kasvoi erityisesti jäätelötuotteiden sekä virvoitusjuomien kysynnän lisääntymisen myötä.

Vuoden 1998 alusta alkaen kotimaisten sokerituotteiden markkinointia ja myyntiä selkeytettiin siten, että Lännen Sokeri keskittyy kotimaan markkinoille tarkoitettujen kuluttajatuotteiden myyntiin ja Sucros Oy vastaavasti markkinointiin ja myyntiin suurkeittiöille ja teollisuudelle. Järjestely lisää Lännen Sokerin liikevaihtoa vuonna 1998, mutta sillä ei ole vastaavaa vaikutusta yksikön tulokseen.

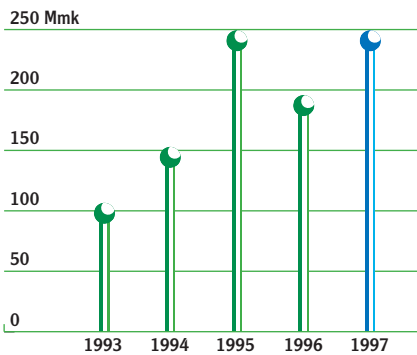
Elintarvikeryhmän liikevaihto 1993–1997

Maarakennustekniikka

Lännen Maarakennustekniikkaryhmä kehittää, valmistaa ja markkinoi maarakennuskoneita pohjoisiin olosuhteisiin yhteistyössä alan kansainvälisten yritysten kanssa. Lännen Tehtaat on markkinajohtaja maarakennuskoneissa Suomessa sekä Virossa ja Latviassa.

Maarakennustekniikkaryhmän
liikevaihto 1993–1997

Maarakennustekniikka, Mmk	1997	1996
Liikevaihto	241,2	187,2
Osuus konsernin liikevaihdosta	25 %	22 %
Liikevoitto	5,7	3,2
Investoinnit	1,9	2,1
Henkilöstö keskimäärin	168	166
Liikevaihto yksiköittäin, Mmk		
Suomen Rakennuskone Oy	176,7	124,9
Lännen Engineering Oy	90,0	78,5
Lännen Maskin AB	37,5	35,3
Sisäiset myynnit	-63,0	-51,5
	241,2	187,2

Maarakennustekniikkaryhmään kuuluvat kaivurikuormaaja ja kaivukoneita valmistava Lännen Engineering Oy sekä myyntiyhtiöt Suomen Rakennuskone Oy Suomessa ja Lännen Maskin AB Ruotsissa. Lännen omien koneiden lisäksi yhtiöt markkinoivat Komatsu-maarakennuskoneita Suomessa ja Baltiassa sekä Samsung-koneita Ruotsissa.

Maarakennustekniikkaryhmän liikevaihto vuonna 1997 oli 241,2 miljoonaa markkaa, kasvua 29 %. Ryhmän vuosi oli selvästi edellistä vuotta parempi. Tavoitteet ylitetiin niin liikevaihdon kuin tuloksen osalta. Suomen Rakennuskone Oy:n liikevaihto nousi 42 % 176,7 miljoonaan markkaan. Lännen Engineering Oy:n liikevaihto oli 90 miljoonaa markkaa, kasvua 15 %. Lännen Maskin AB:n liikevaihto Ruotsissa kasvoi 37,5 miljoonaan markkaan, kasvua 6 %.

Maarakennuskonemarkkinat kasvoivat Suomessa noin 30 %, mutta taantuivat jonkin verran Ruotsissa. Norjan pienehköillä markkinoilla kaivurikuormaajien kysyntä kasvoi. Baltian markkinoiden erityisen nopea kasvu jatkui edelleen. Erityisesti Virossa rakentaminen oli voimakasta, eivätkä loppuvuoden taloudelliset epävarmuustekijät vaikuttaneet kehitykseen.

Markkinaosuudet säilyivät Suomessa ja Norjassa edellisvuoden tasolla. Ruotsissa markkinaosuus kasvoi lievästi Volvon lopetettua kaivurikuormaajien valmistamisen. Baltiassa kilpailu kasvoi markkinoiden laajentumisen myötä. Lännen ja Komatsu säilytivät kuitenkin hyvin asemansa, mm. hyvin onnistuneiden Baltian tielaitosten tarjouskilpailujen myötä.

Lokakuussa päätettiin ostaa Virossa ja Latviassa Lännen- ja Komatsu-maarakennuskoneita edustavat myyntiyhtiöt. Yhtiöt liitettiin Maarakennustekniikkaryhmään vuoden 1998 alussa. Vientiponnisteluja jatketaan myös Liettuassa.

Kehitystyötä koneiden ympäristöystävällisyyden parantamiseksi jatkettiin. Koneiden melutaso täyttää vuoden 1998 alussa voimaan astuneet uudet normit ja kaivurikuormaajissa jo vuoden 2001 normitason. Vuoden loppuun mennessä ryhmän kaikki myynnissä olevat koneet olivat varustettavissa vihreiksi kutsutuilla dieselmootoreilla pakokaasupäästöjen pienentämiseksi. Dieselmootorit täyttävät syksyllä 1998 voimaan astuvan EU1-vaatimustason.

Maarakennustekniikkaryhmän näkymät ovat hyvät. Rakentamisen uskotaan jatkuvan vilkkaana erityisesti eteläisessä Suomessa. Myös Baltiassa rakentamisen uskotaan jatkuvan vilkkaana. Ruotsin markkinoiden elpyminen tapahtunee jo vuoden 1998 aikana. Kotimaan osuus Maarakennustekniikkaryhmän toiminnasta on noin 70 %. Ryhmän tuloksen odotetaan paranevan volyymin kasvun myötä.

Syksyllä järjestettiin Loimaalla Lännen-Komatsu-päivät.

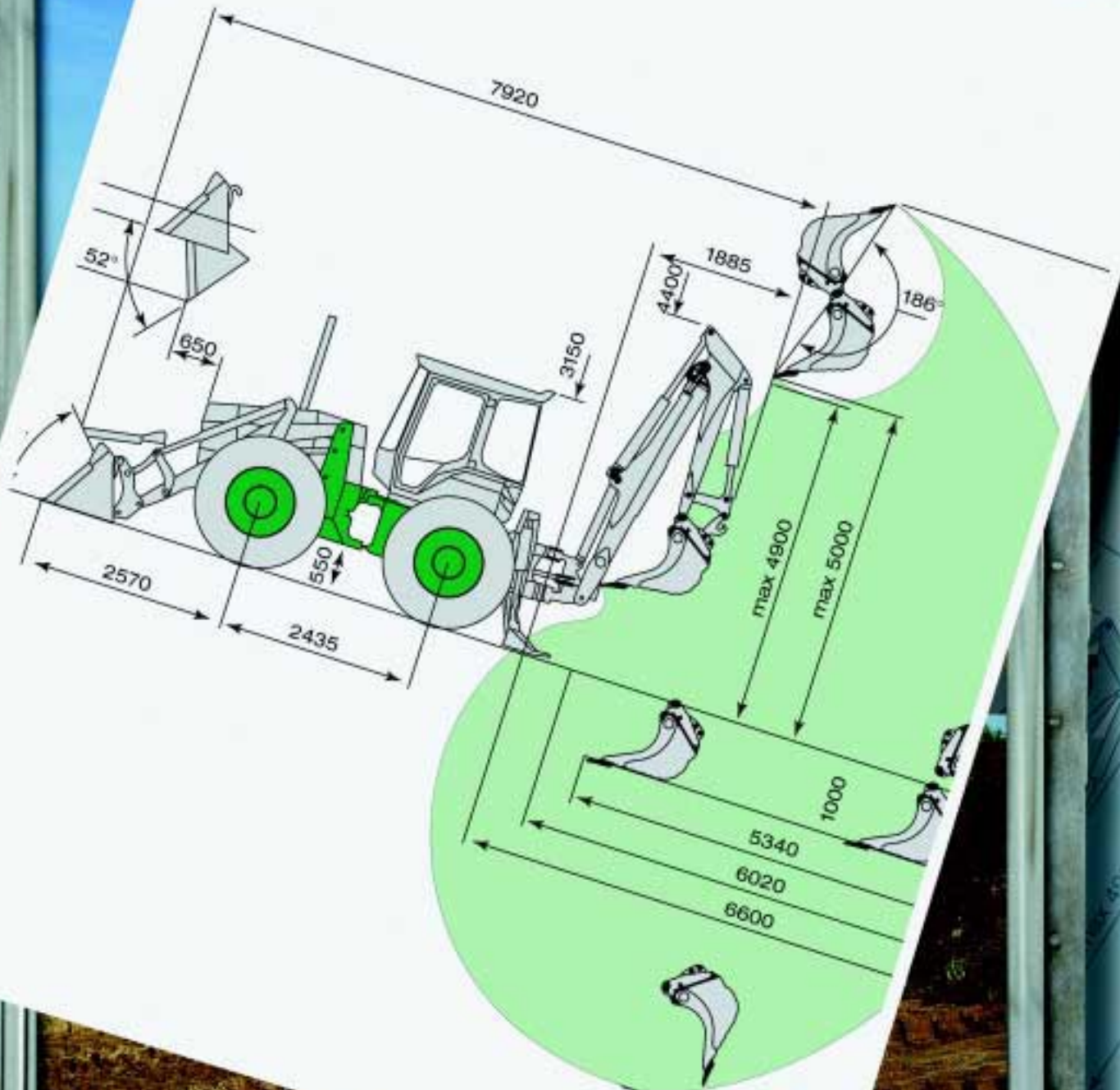
Tilaisuuteen osallistui lähes 2000 asiakasta ja

yhteistyökumppania Suomesta, Ruotsista ja Baltiasta.

Power Fest -nimen saanut tapahtuma

osoittautui hyvin onnistuneeksi.

POWER
Fest

Muut liiketoiminnot

LÄNNEN REHU

Lännen Rehu on erikoistunut naudan- ja sianrehujen kehittämiseen ja valmistamiseen. Yksikkö toimittaa jalostamiaan raaka-aineita rehuteollisuudelle, valmistaa alihankkijana valmiita rehuseoksia sekä myy rehuseoksia omalla Mella-tuotemerkillään keskusliikkeiden kautta maataloille. Lännen Rehu käyttää raaka-aineenaan sokeritehtaan sivutuotteita, sokerijuurikasleikettä ja melassia.

Lännen Rehun liikevaihto vuonna 1997 oli edellisen vuoden tasolla, 70,4 miljoonaa markkaa. Syksyn 1996 heikko juurikassto vaikutti vuoden 1997 toimintaa heikentävästi. Edelliseen vuoteen verrattuna sadosta saatiin noin 20 % vähemmän rehun raaka-ainetta, juurikasleikettä ja melassia. Muulle rehuteollisuudelle toimitettavien raaka-ainesten määrä väheni. Keskusliikkeiden merkillä valmistettavien rehuseosten määrät kuitenkin lisääntyivät selvästi edellisestä vuodesta.

Noin 450 miljoonan kilon naudanrehun markkinat olivat vakaat. Hintakilpailu kuitenkin kiristyi tuontiraaka-ainesten kaupan vilkastumisesta johtuen.

Rehuseoskaupan merkitys toiminnassa kasvoi vuonna 1997. Rehuseosten valmistuksessa erityisesti irtorehujen osuus lisääntyi. Keskusliikkeille valmistettaviin merkkirehusarjoihin tehtiin uusia tuotteita. Melli-kivennäisrehujen valmistussopimusta jatkettiin Rehuraision kanssa.

Vuoden aikana Lännen Rehu panosti sianrehujen kehittämiseen. Ruokintakokeita erityyppisillä sianrehuilla toteutettiin Säkylän alueen tiloilla ja sisäisessä koulutuksessa panostettiin erityisesti ravitsemusosaamiseen. Uusien tuotteiden on määrä olla markkinoilla vuoden 1998 keväällä. Lännen rehutehdas Säkylässä sijaitsee keskellä Suomen voimakkainta sianlihan tuotantoaluetta.

Suurimmat investoinnit vuoden aikana olivat hygieniatasoa parantava uusi expanderlinja sekä jauhatusjärjestelmän uusiminen. Investointien arvo oli runsaat kaksi miljoonaa markkaa. Laatujärjestelmän kehitystyötä jatkettiin ja ensimmäinen ennakoauditointi ISO 9001-sertifikaatin saamiseksi oli joulukuussa. Myös ympäristöjärjestelmien rakentaminen aloitettiin vuonna 1997.

LÄNNEN PLANT SYSTEMS

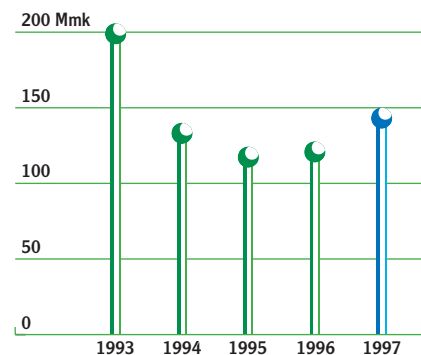
Lännen Plant Systems tuottaa kennotaimien tuotanto- ja istutustekniikkaa metsäpuiden, vihannesten ja puutarhakasvien taimituottajille ja viljelijöille. Kennostojen ja koneiden myynnin lisäksi yksikkö markkinoi projektiluonteisia taimitarhakokonaisuuksia ja taimien kuljetus- ja istutusjärjestelmiä. Viennin osuus toiminnasta on noin 60 %.

Lännen Plant Systemsin liikevaihto oli 38,4 miljoonaa markkaa, kasvua 70 %. Liikevaihdon kasvu perustuu kotimaan metsätaimitarhojen investointeihin, projektivientiin Venäjälle sekä istutuskoneiden Yhdysvaltojen myynnin kasvuun. Vienti Keski- ja Etelä-Eurooppaan kasvoi.

Kotimaan metsätaimitarhat siirtyvät vähitellen käyttämään Lännen Plantek-F-tyyppisiä muovikennoja. Vuoden aikana Lännen järjestelmä toimitettiin UPM-Kymmenen

Muut liiketoiminnot –ryhmään kuuluvat Lännen Rehu, Lännen Plant Systems ja Lännen Maatalousosasto.

Muut liiketoiminnot
liikevaihto 1993–1997

Muut liiketoiminnot, Mmk	1997	1996
Liikevaihto	143,1	121,1
Osuus konsernin liikevaihdosta	15 %	14 %
Liikevoitto	10,5	8,9
Investoinnit	6,4	8,7
Henkilöstö keskimäärin <small>(Sisältää konsernihallinnon henkilökunnan)</small>	97	85
Liikevaihto yksiköittäin, Mmk		
Lännen Rehu	70,4	71,1
Lännen Plant Systems	38,4	22,6
Lännen Maatalousosasto	32,3	25,7
Muu myynti	2,7	2,2
Sisäiset myynnit	-0,7	-0,5
	143,1	121,1

Muut liiketoiminnot

ja metsähallituksen tarhoille. Johtavalle australialaiselle metsäteollisuusyhtiölle toimitettu Lännen tekniikkaan perustuva taimitarha otettiin käyttöön syyskuussa.

Tuotekehitystoimintaa jatkettiin intensiivisesti. Uusista tuotteista tuotiin markkinoille mm. kennojen kiertovesipesukone, desinfiointilaitteisto ja suuralustakäsittelyjärjestelmä sekä taimien pakkauskoneet ja uusi Plantek-istutusputkisarja. Lisäksi kehitettiin uusia kastelurampeja kasvihuoneeseen ja avomaalle.

Uusi vihannestaimien automaatti-istutuskone esiteltiin Euroopan suurimmassa puutarha-alan näyttelyssä Hollannissa marraskuussa. Tyhjiä taimipaakkujen poisto- ja täydennysjärjestelmällä varustettu kone on herättänyt laajaa kiinnostusta ammattiviljelijöiden piirissä. Käytännön istutustyöt aloitetaan seuraavalla kaudella.

Lännen Plant Systemsin toiminnan tulevaisuudennäkymät ovat hyvät. Onnistunut tuotekehitys ja sovellukset asiakkaan tarpeisiin ovat tärkeitä myös jatkossa. Projektimyynnissä yksikkö panostaa yhä enemmän paikallisten olojen tuntemiseen ja hyödyntämiseen.

LÄNNEN MAATALOUSOSASTO

Lännen Maatalousosasto hankkii sopimusviljelijöiltä Lännen Elintarvikeryhmän tuotantolaitoksille laadukasta kotimaista raaka-ainetta vihannesten jatkojalostukseen sekä vastaa Sucros Oy:n Säkyän tehtaan käyttämien sokerijuurikkaiden hankinnasta. Lännen Maatalousosasto on Suomen merkittävin erikoiskasvien viljelyttäjä, jolla on lähes 1 300 viljelysopimusta. Maatalousosasto vastaa sopimusviljelijöille suunnatusta viljelyneuvonnasta sekä tutkimus- ja koetoiminnasta.

Maatalousosaston liikevaihto vuonna 1997 oli 32,3 miljoonaa markkaa, kasvua 26 %. Liikevaihto muodostui pääasiassa tarvikkeiden välityskaupasta ja oman koetilan tuotannon myynnistä. Sopimusviljelijöiden viljelemien kasvien sadon arvo, noin 151 miljoonaa markkaa, ei sisälly osaston liikevaihtoon, vaan on kirjattu jalostavien laitosten raaka-aineiden hankintakustannuksiksi.

Viljelymäärät kasvoivat vuoden aikana lisääntyneistä sopimusaloista ja hyvästä sätotasosta johtuen. Sopimusviljelijät toimittivat 25,3 milj. kiloa vihannetta ja 390 milj. kiloa sokerijuurikkaita jalostettavaksi.

Kolmivuotinen IP (Integrated Production) -laatuja järjestelmäprojekti käynnistettiin yhteistyössä sopimusviljelijöiden, Pyhäjärvi-instituutin ja Maatalouden tutkimuskeskuksen kanssa. Projektin aikana vihannesviljelijät perehdytetään kestävä kehityksen mukaisiin viljelymenetelmiin. Jatkossa kaikki Lännen Tehtaiden sopimusvihannekset viljellään IP-järjestelmän mukaisesti.

Maatalousosaston toimintaedellytykset ovat jatkossa hyvät. Osaston vahvuustekijöitä ovat osaaminen, kokemus ja motivaatio. Käytössä on oma koetila, joka on ainoa laatuaan Suomessa.

Lännen Tehtaat ja ympäristö

Lännen Tehtaiden yksiköissä käynnistettiin ISO 14001-standardin mukaisen ympäristöjärjestelmän rakentaminen. Tavoitteena on kaikkien yksiköiden sertifiointivalmius vuoden 1998 aikana.

Kaikissa yksiköissä selvitettiin vuoden aikana tehtaiden toiminnan kannalta merkittävät ympäristönäkökohdat, joita olivat:

- jätevesimäärän pienentäminen ja jäteveden pitoisuuksien alentaminen,
- energiankulutuksen vähentäminen sekä
- raaka-aine- ja pakkausjättemäärien pienentäminen.

Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitoksen kanssa valmisteltiin jätevesipuhdistamon investointiohjelmaa. Tätä varten suoritettiin tutkimus eri tuotantoyksiköiden jätevesikuormituksesta sekä tutkittiin anaerobi-menetelmään perustuvan bioreaktorin sopivuutta Säkyän teollisuusalueella syntyviin jätevesiin.

Säkyän kiinteistöissä suoritettiin Motiva-menetelmän mukaiset energiakatselmukset. Tulosten perusteella päätetään energiansäästötoimenpiteistä ja investoinneista vuonna 1998.

Sopimusviljelyssä käynnistettiin IP (Integrated Production) -projekti, jonka avulla vihannesviljely siirtyy integroituun, kestävä kehityksen mukaiseen tuotantojärjestelmään. Projekti kestää kolme vuotta, jonka aikana mm. koulutetaan kaikki sopimusviljelijät.

Satokausituotannon keskittäminen Säkyään ja Sucros Oy:n Säkyän tehtaalla jalostettu ennätysuuri sokerijuurikassato kasvattivat Säkyän teollisuusalueen jäteveden määrää 20 %:lla. Vastaavasti Turun tehtaan jätevesimäärä pieneni 73 %.

Katsausvuoden aikana valmistuneen pakastuslinjan keitto-osan jäähdäyksessä siirtyi vesijäähdäyksestä ilmajäähdäykseen, mikä vähensi tuotannossa syntyvän jäteveden määrää. Uusi vihannesraaka-aineen värilajittelija vähensi kiintojätteen määrää.

Jätehuolto-ohjelman mukaisen kierrätyksen avulla Säkyän teollisuusalueen kaatopaikkajätteen määrä on laskenut 96 % vuoden 1995 tasosta. Säkyään valmistuneelle kaatopaikalle myönnettiin ympäristölupa joulukuussa 1997.

YMPÄRISTÖPOLITIikka (18.6.1996)

1. Yhtiön toiminta on vastuullista vuorovaikutusta luonnon kanssa.
2. Lännen Tehtaat täyttää viranomaisveloitteet kaikissa tilanteissa ja ottaa huomioon eri sidosryhmät. Ympäristöasioiden hoito on tehokkaasti organisoitu yrityksen sisällä.
3. Lännen Tehtaat asettaa itselleen ympäristönsuojelun tavoitteet yritystoiminnan jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti. Tavoitteena on saavuttaa kilpailuetua ympäristöasioiden hallinnan kautta.
4. Nykyisten prosessien ympäristövaikutukset tunnetaan ja niitä valvotaan luotettavasti. Uusien prosessien ympäristövaikutukset selvitetään jo suunnitteluvaiheessa yhteistyössä viranomaisten ja tutkimuslaitosten kanssa.
5. Materiaalien hankinnassa ja niiden käytössä otetaan huomioon luonnonvaroja säästävät menettelytavat ympäristövaikutuksineen.
6. Sopimusviljelyn kautta hankittavat kasvisraaka-aineet tuotetaan uusimpiin tutkimustuloksiin perustuvan tiedon avulla. Oman koetilan koeviljelyllä varmistetaan sekä viljelymenetelmien sopivuus että niiden toimivuus luonnon kasvutekijöiden täydentäjänä.
7. Henkilöstöä koulutetaan niin, että jokainen osaa edistää ympäristön kannalta hyviä toimintatapoja.

Lännen Tehtaat noudattaa toiminnassaan Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) ympäristöjohtamisen pääperiaatteita. Yhtiön tavoitteena on kestävä kehitys.

Hallituksen toimintakertomus

Vasemmalta:
Olli Karkkila,
Tapio Reponen,
Heikki Harjuvaara,
Matti Ruosteenoja,
Juha Korkeaaja,
Lauri Jalli ja Esko Eela

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

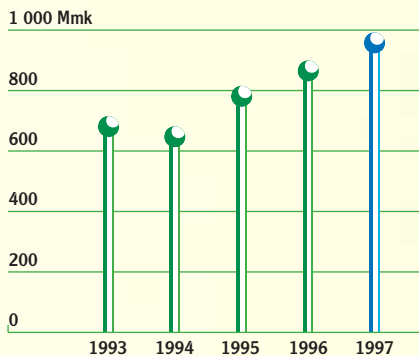
Elintarviketeollisuusliiton tilaston mukaan elintarvikeyritysten liikevaihto kasvoi Suomessa keskimäärin 2 %. Pakasteteollisuusyhdistyksen ennakkotietojen mukaan pakasteiden kokonaiskulutus kasvoi vuonna 1997 noin 12 %. Pakastealalla toimivien yritysten liikevaihdon kasvu ylitti selvästi elintarvikeyritysten keskimääräisen liikevaihdon kasvun.

Suomen maarakentajien keskusliiton jäsenyritysten laskutus kasvoi kesäkauden aikana 12 %. Konemäärän keskimääräinen kasvu oli samana ajankohtana 4 %. Koneiden keskimääräinen käyttöaste nousi 91 %:iin (87 %).

KONSERNIRAKENNE

Lännen Tehtaat -konsernin liiketoimintaa harjoittavat emoyhtiö Lännen Tehtaat Oy sekä viisi tytäryhtiötä. Toiminnallisesti Lännen Tehtaat on jaettu kolmeen liiketoimintaryhmään. Elintarvikeryhmän muodostavat Lännen Tehtaat Oy:n yksiköt Apetit ja Lännen Sokeri sekä tytäryhtiöt Polar Lake Oy ja Tresko Fish Oy. Maarakennustekniikkaryhmään kuuluvat Lännen Engineering Oy, Suomen Rakennuskone Oy ja Lännen Maskin AB.

Konsernin liikevaihto 1993–1997

Muihin liiketoimintoihin kuuluvat Lännen Tehtaat Oy:n yksiköt Lännen Rehu, Lännen Plant Systems ja Lännen Maatalousosasto.

Osakkuusyhtiöistä Sucros Oy kuuluu Elintarvikeryhmään. Oy Potma Ltd, Harviala Oy ja Oy Atraco Ab ovat osa Muita liiketoimintoja.

LIKEVAIHTO

Lännen Tehtaiden konserniliikevaihto oli 958,1 miljoonaa markkaa (866,6 Mmk). Liikevaihto kasvoi 11 %. Liikevaihdosta Elintarvikeryhmän osuus oli 60 % (64 %), Maarakennustekniikkaryhmän 25 % (22 %) ja Muiden liiketoimintojen 15 % (14 %).

Elintarvikeryhmän liikevaihto kasvoi 3 % 573,8 miljoonaan markkaan (558,3 Mmk). Apetitin, Polar Lake Oy:n ja Tresko Fish Oy:n yhteinen liikevaihto oli 349,8 miljoonaa markkaa (347,1 Mmk). Apetitin sisällä pakasteiden myynti kasvoi 250 miljoonaan markkaan (220 Mmk). Pakasteliikevaihdon kasvu oli 4 %, kun vuoden 1996 neljän ensimmäisen kuukauden vertailutietoihin lisätään 1.5.1996 konserniin liitetyn Tresko Food Oy:n pakastemyynti.

Lännen Sokerin liikevaihto nousi 224,0 miljoonaan markkaan (211,2 Mmk). Polar Lake Oy:n vienti Venäjälle ja Baltiaan väheni 8,1 miljoonaan markkaan (31,5 Mmk).

Maarakennustekniikkaryhmän liikevaihto oli 241,2 miljoonaa markkaa (187,2 Mmk), mikä oli 29 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Lännen Plant Systemsin hyvän kehityksen vuoksi Muiden liiketoimintojen liikevaihto kasvoi 18 % 143,1 miljoonaan markkaan (121,1 Mmk).

Lännen Tehtaiden vienti oli 96,1 miljoonaa markkaa (87,3 Mmk) eli 10 % liikevaihdosta (10 %). Elintarvikkeiden viennin arvo oli 16,1 miljoonaa markkaa (38,6 Mmk) ja maarakennuskoneiden 56,6 miljoonaa markkaa (38,0 Mmk). Taimiteknologian vienti nousi 23,0 miljoonaan markkaan (10,7 Mmk).

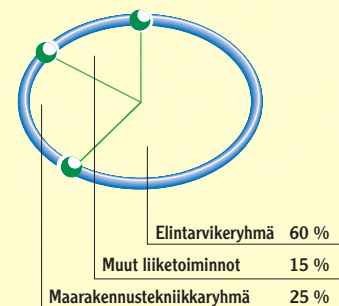
Emoyhtiö Lännen Tehtaat Oy:n liikevaihto kasvoi 16 % ja oli 704,9 miljoonaa markkaa (605,3 Mmk).

TULOS

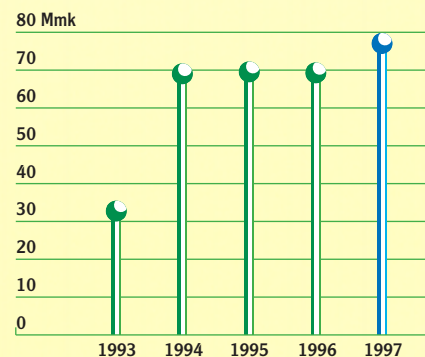
Lännen Tehtaiden käyttökate oli 77,1 miljoonaa markkaa (69,5 Mmk). Suunnitelman mukaiset poistot olivat 31,2 miljoonaa markkaa (29,3 Mmk). Konsernin liikevoitto kasvoi 14 % 45,9 miljoonaan markkaan (40,2 Mmk). Liikevoiton kasvua pienensi 1,5 miljoonan markan osuus Sucros Oy:n tappiosta viime vuoden 7,0 miljoonan markan tulososuuden sijaan.

Rahoitustuotot ylittivät rahoituskulut 8,3 miljoonalla markalla (8,3 Mmk). Rahoitustuottoihin sisältyy osakkuusyhtiö Oy Atraco Ab:n tulososuus 10,6 miljoonaa markkaa (2,8 Mmk) sekä Atracon osakkeiden arvonalennuksen palautusta 0,7 miljoonaa markkaa (6,0 Mmk). Voitto ennen satunnaiseriä oli 54,2 miljoonaa markkaa (48,5 Mmk).

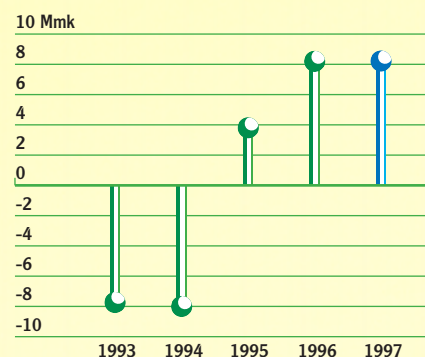
Liikevaihto toimialoittain

Käyttökate 1993–1997

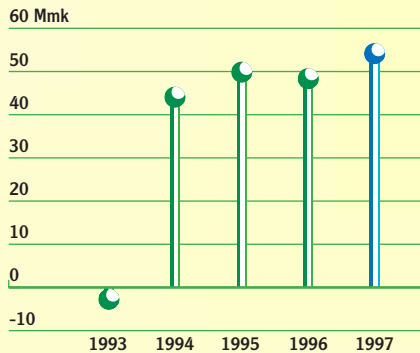

Rahoitustuotot/-kulut, netto 1993–1997

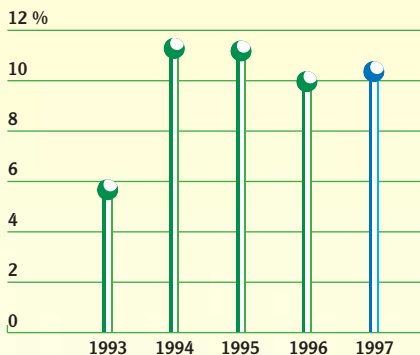

Hallituksen toimintakertomus

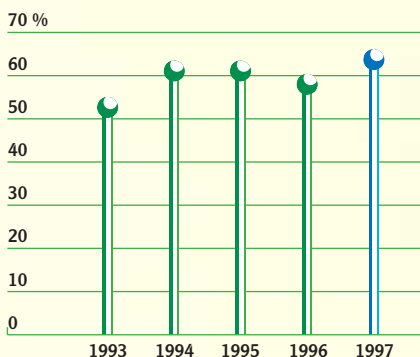
Tulos ennen
satunnaiseriä 1993–1997

Sijoitetun pääoman tuotto 1993–1997

Omavaraisuusaste 1993–1997

Välittömät verot 14,7 miljoonaa markkaa olivat edellisvuotta (8,9 Mmk) olennaisesti suuremmat. Vuoden 1996 verot olivat poikkeuksellisen pienet osakkeiden verovapaiden arvonalennusten palautusten vuoksi. Parantuneesta tuloksesta huolimatta tilikauden voitto jäi suurempien verojen vuoksi viime vuoden tasolle ja oli 38,6 miljoonaa markkaa (39,2 Mmk).

Elintarvikeryhmän liikevoitto oli 29,7 miljoonaa markkaa (28,1 Mmk). Tresko Food Oy:n hankinnan yhteydessä arvioidut toimintojen tehostumisesta johtuvat kustannussäästöt saavutettiin vuonna 1997.

Elintarvikeryhmän liikevoiton kasvua pienensi 8,5 miljoonalla markalla Sucros Oy:n tuloksen heikkeneminen. Sucros Oy:n tulokseen vaikutti Turengein tehtaan sulkemisen vuoksi tehty kertapoisto. Turengein tehtaan lopettamisen aiheuttamat käyttöomaisuuden arvonalennukset on kokonaisuudessaan kirjattu kuluksi vuodelle 1997.

Liikevoiton kasvua pienensi myös Polar Lake Oy:n liikevoiton heikkeneminen 4,7 miljoonalla markalla.

Maarakennustekniikkaryhmän liikevoitto nousi 5,7 miljoonaan markkaan (3,2 Mmk). Muiden liiketoimintojen liikevoitto oli 10,5 miljoonaa markkaa (8,9 Mmk).

Osakkuusyhtiö Harviala Oy:n toiminta jatkui suunnitelmien mukaisena. Lännen Tehtaat Oy:n osakeomistus ja vastuut Harviala Oy:n puolesta ovat yhteensä 9,4 miljoonaa markkaa (10,5 Mmk).

RAHOITUS

Lännen Tehtaiden rahoitusrakenne säilyi edelleen hyvänä. Konsernin kassavarat olivat tilikauden päättyessä 104,8 miljoonaa markkaa (161,2 Mmk). Omavaraisuusaste oli vuoden lopussa 64 % (58 %).

YHTIÖKOKOUS, OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKAAT

Lännen Tehtaat Oy:n varsinainen yhtiökokous 8.4.1997 päätti jakaa osinkoa 2,20 markkaa/osake vuodelta 1996.

Yhtiö laski liikkeeseen 44 000 markan määräisen johdolle suunnatun optiolainan. Lainaan liittyvät optiot oikeuttavat merkitsemään yhteensä 220 000 uutta Lännen Tehtaat Oy:n osaketta vuosina 1998–2004. Optio-ohjelma on osa johdon kannustusjärjestelmää ja sen piiriin kuuluu 22 henkilöä. Osakkeiden merkintähinta on 70 markkaa vuonna 1998 ja nousee vuodesta 1999 alkaen 4 %:lla vuodessa.

Hallituksella ei ole tilikauden päättyessä osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjaita optiolainojen liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

INVESTOINNIT

Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen olivat 31,8 miljoonaa markkaa (47,0 Mmk).

Tilikauden päättyessä oli meneillään valmisruokien tuotantolinjainvestointi Säkylässä. Tuotantolinja valmistuu keväällä ja ensimmäiset tuotteet tulevat kauppoihin syyskuussa 1998. Investoinnin toteutuneet kustannukset ovat 3,9 miljoonaa markkaa ja kokonaiskustannusarvio on 9 miljoonaa markkaa.

Elintarvikeryhmän investoinnit olivat yhteensä 23,5 miljoonaa markkaa (36,2 Mmk), Maarakennustekniikkaryhmän investoinnit olivat 1,9 miljoonaa markkaa (2,1 Mmk) ja Muiden liiketoimintojen investoinnit 6,4 miljoonaa markkaa (8,7 Mmk).

TUOTEKEHITYS

Konsernin tuotekehitystoiminnan kulut olivat 0,7 % liikevaihdosta (0,5 %). Pääosa tuotekehityksestä kohdistui Apetit-yksikön tuotteisiin. Tavoitteena on tuotteiden jalostusasteen nostaminen.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 573 henkilöä (530 henkilöä). Emoyhtiössä henkilöstöä oli keskimäärin 379 (256 henkilöä).

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajille maksetut palkkiot konsernissa olivat yhteensä 3,1 miljoonaa markkaa (3,7 Mmk). Palkkoihin sisältyy osapalkkioita 0,2 miljoonaa markkaa. Muun henkilökunnan palkat olivat yhteensä 82,4 miljoonaa markkaa (75,9 Mmk).

Emoyhtiön maksamat palkat ja palkkiot hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle olivat yhteensä 1,4 miljoonaa markkaa (1,4 Mmk). Palkkoihin sisältyy osapalkkioita 0,2 miljoonaa markkaa. Muulle henkilökunnalle maksetut palkat olivat yhteensä 56,4 miljoonaa markkaa (39,8 Mmk).

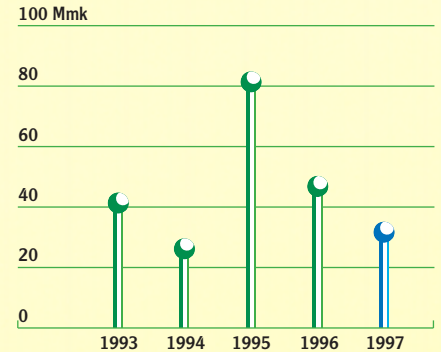
Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r. on päätetty purkaa. Eläkesäätiön varoilla on hankittu eläkevakuutus, joka korvaa säätiön sääntöjen mukaisen eläketurvan.

YMPÄRISTÖASIAT

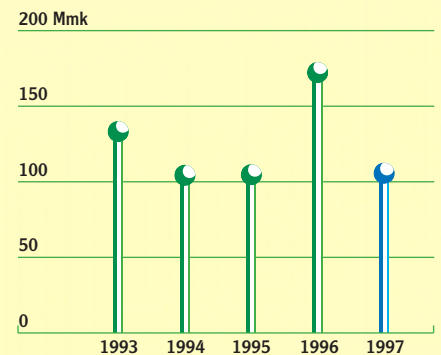
ISO 14001-standardin mukaisen ympäristöjärjestelmän rakentaminen käynnistettiin kaikissa yksiköissä tavoitteena sertifiointivalmiuden saavuttaminen vuoden 1998 aikana.

Sopimusviljelyn ympäristövaikutusten vähentämiseksi käynnistettiin kolme vuotta kestävä projekti, jonka tavoitteena on hyvien viljelymenetelmien käyttöön ottaminen (Integrated Production) vihannestuotannossa.

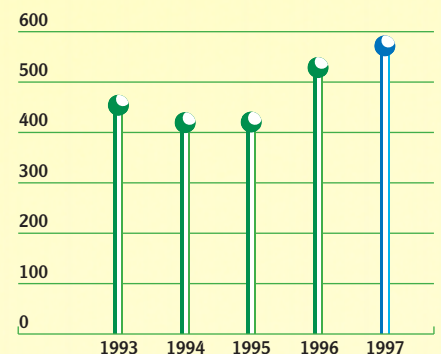
Bruttoinvestoinnit
käyttöomaisuuteen 1993–1997

Korolliset velat 1993–1997

Henkilöstö 1993–1997

Hallituksen toimintakertomus

TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

LännenTehtaat on jatkanut selvitystyötä pakaste liiketoimintojen laajentamiseksi Puolaan. Päätökset Puolan operaatiosta tehdään vuoden 1998 aikana.

Konsernirakenteen yksinkertaistamiseksi trading-kauppaa harjoittava Polar Lake Oy ja kiinteistöyhtiö Sedina Oy on päätetty fuusioida Lännen Tehtaat Oy:öön.

Tammikuussa Suomen Rakennuskone Oy hankki osake-enemmistön Tallinnassa toimivasta Lännen- ja Komatsu-maarakennuskoneita edustavasta yhtiöstä. Yhtiöllä on maarakennuskoneita myyvä tytäryhtiö Riiassa.

ALKANEEN VUODEN NÄKYMÄT

Pakasteiden kysynnän arvioidaan kasvavan edelleen keskimääräistä elintarvikkeiden kysynnän kasvua nopeampana. Markkinoiden kasvu antaa hyvät edellytykset pakaste liiketoimintojen kehittämislle Suomessa.

Sucros Oy:n valmistaman sokerin kuluttajatuotteiden myynnin keskittäminen Lännen Sokerille kasvattaa Lännen Tehtaiden liikevaihtoa 140 miljoonalla markalla. Liikevaihdon lisäys ei kuitenkaan vaikuta yksikön tulokseen. Vuoden 1997 ennätysuuri sokerijuurikassato vaikuttaa positiivisesti sokeri- ja rehuliiketoiminnan tuloksiin. Osuuteen osakkuusyhtiö Sucros Oy:n tuloksesta ei kohdistu vuoden 1997 kaltaisia kertapoistoja, minkä vuoksi tulososuuden arvioidaan muodostuvan saman suuruiseksi kuin vuonna 1996.

Maarakennuskoneiden kysyntä kasvaa edelleen ja ryhmän liikevaihto ja tulos ylittävät vuoden 1997 tason.

Lännen Tehtaiden liikevaihdon arvioidaan nousevan yli 1 100 miljoonan markan ja tuloksen arvioidaan muodostuvan jonkin verran vuoden 1997 tulosta paremmaksi.

Tuloslaskelmat

1 000 mk		KONSERNI		EMOYHTIÖ	
		1997	1996	1997	1996
Liikevaihto	(1)	958 112	866 571	704 923	605 254
Valmisteverastojen muutokset		- 32	12 575	- 6 167	6 094
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	(2)	- 1 553	6 921		
Liiketoiminnan muut tuotot	(3)	2 137	7 914	2 620	5 067
Kulut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana		705 645	648 483	503 274	468 158
Varastojen muutos		- 4 145	2 829	- 535	4 519
Ulkopuoliset palvelut		6 295	5 599	6 146	4 914
Henkilöstökulut	(4)	106 132	98 827	70 930	51 811
Vuokrat		9 866	10 247	8 357	8 620
Muut kulut		57 753	58 533	47 836	41 258
Kulut yhteensä		881 546	824 518	636 008	579 280
Käyttökate		77 118	69 463	65 368	37 135
Poistot	(5)				
Käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista		- 30 203	- 28 286	- 25 914	- 22 013
Konserniliikearvosta		- 970	- 970		
Poistot yhteensä		- 31 173	- 29 256	- 25 914	- 22 013
Liikevoitto	(6)	45 945	40 207	39 454	15 122
Rahoitustuotot ja -kulut	(7)				
Osinkotuotot		393	304	12 099	1 989
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		872	865	872	865
Muut korkotuotot		4 888	4 896	5 137	3 877
Muut rahoitustuotot		1 638	7 685	12 217	9 637
Kurssierot		6	1 241	- 36	102
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	(2)	10 565	2 881		
Korkokulut		- 9 076	- 8 464	- 7 362	- 4 712
Muut rahoituskulut		- 1 032	- 1 150	- 704	- 732
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		8 254	8 258	22 223	11 026
Voitto ennen satunnaiseriä, varauksia, veroja ja vähemmistöosuutta		54 199	48 465	61 677	26 148
Satunnaiset tuotot ja kulut	(8)				
Satunnaiset tuotot					224
Satunnaiset kulut				- 870	- 4 352
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä				- 870	- 4 128
Voitto ennen varauksia, veroja ja vähemmistöosuutta		54 199	48 465	60 807	22 020
Poistoeron muutos	(5)			- 3 076	306
Vapaaehtoisten varausten vähennys	(5)			9 681	2 915
Välittömät verot	(9)	- 14 695	- 8 897	- 17 650	- 6 030
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		- 867	- 331		
Tilikauden voitto		38 637	39 237	49 762	19 211

Taseet, vastaavaa

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet	(10)			
Aineettomat oikeudet	12 803	14 682	12 027	13 779
Liikearvo	22 216	26 102	21 922	25 427
Konserniliikearvo	1 940	2 910		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 221	855	832	493
	38 180	44 549	34 781	39 699
Aineelliset hyödykkeet	(11)			
Maa- ja vesialueet	19 429	19 356	15 883	15 811
Rakennukset ja rakennelmat	117 198	115 355	110 362	108 380
Koneet ja kalusto	57 538	58 178	51 758	50 222
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5 443	5 653	5 443	5 653
	199 608	198 542	183 446	180 066
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(12,13)			
Tytäryhtiöosakkeet			38 172	38 172
Osakkuusyrittösoyakkeet ja -osuudet	143 016	140 238	104 777	93 477
Muut osakkeet ja osuudet	7 581	7 928	7 318	7 829
Lainasaamiset	10 065	10 360	10 060	10 360
Muut sijoitukset	5 383		5 383	
	166 045	158 526	165 710	149 838
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	36 435	32 587	18 320	17 785
Keskeneräiset tuotteet	6 613	6 941	784	1 363
Valmiit tuotteet/tavarat	105 751	105 004	59 416	65 003
	148 799	144 532	78 520	84 151
Saamiset	(14)			
Myyntisaamiset	94 852	89 952	69 038	63 311
Lainasaamiset			46 049	25 264
Siirtosaamiset	17 183	8 870	14 105	6 316
	112 035	98 822	129 192	94 891
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Muut arvopaperit	27 008	19 543	27 008	19 542
Rahat ja pankkisaamiset	77 761	141 659	63 142	121 751
	769 436	806 173	681 799	689 938

Taseet, vastattavaa

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Oma pääoma	(15)			
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	64 448	64 448	64 448	64 448
Vararahasto	130 458	130 441	130 441	130 441
Arvonkorotusrahasto	4 599	4 599	4 599	4 599
	199 505	199 488	199 488	199 488
Vapaa oma pääoma				
Käyttöraho	43 000	43 000	43 000	43 000
Edellisten tilikausien voitto	205 254	180 815	80 187	75 155
Tilikauden voitto	38 637	39 237	49 762	19 211
	286 891	263 052	172 949	137 366
Vähemmistöosuus	4 265	3 808		
Varaukset	(16)			
Kertynyt poistoero			95 196	92 120
Vapaaehtoiset varaukset				
Siirtymävaraus				9 681
Pakolliset varaukset	612	797		412
Vieras pääoma	(17)			
Pitkäaikainen				
Joukkovelkakirjalainat	100 000	100 000	100 000	100 000
Lainat rahoituslaitoksilta	3 167	5 084	2 500	3 750
Eläkelainat		15 905		15 905
Laskennallinen verovelka	27 696	31 273		
Muut pitkäaikaiset velat	853	812	853	812
	131 716	153 074	103 353	120 467
Lyhytaikainen				
Vaihtovelkakirjalainat		1 000		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 916	9 197	1 250	8 230
Eläkelainat		40 840		23 699
Saadut ennakot	1 446	4 054	1 342	2 625
Ostovelat	95 179	93 677	76 241	72 520
Siirtovelat	47 906	37 186	31 920	23 268
Muut lyhytaikaiset velat			60	62
	146 447	185 954	110 813	130 404
	769 436	806 173	681 799	689 938

Rahoituslaskelmat

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Varojen hankinta				
Tulorahoitus				
Nettovoitto	38 637	39 237	49 761	19 211
Poistot	31 173	29 256	25 914	22 013
Varausten muutos	- 186	- 412	- 7 018	2 498
Tulorahoitus yhteensä	69 624	68 081	68 657	43 722
Pitkäaikaisista lainasaamisista	295	- 2 500	300	4 255
Käyttöomaisuuden myynnistä	2 427	3 866	1 763	3 804
Pitkäaikaisten velkojen lisäyksestä	44	143 841	44	103 750
Arvostuserien muutoksesta		1 388		1 067
Vähemmistöosuuden muutoksesta	457	- 6		
Osakeanti		15 480		15 480
Oman pääoman muut muutokset	- 602	6 930		
	2 621	168 999	2 107	128 356
	72 245	237 080	70 764	172 078
Varojen käyttö				
Investointeihin				
Käyttöomaisuuden lisäys	30 727	95 771	36 928	61 779
Muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin	5 383		5 383	
Pitkäaikaisten velkojen vähennykseen	21 403	115 153	17 158	50 033
Osingonjako	14 178	12 115	14 178	12 115
	71 691	223 039	73 647	123 927
Nettokäyttöpääoman muutos	554	14 041	- 2 883	48 151
	72 245	237 080	70 764	172 078
Nettokäyttöpääoman muutos				
Rahat ja pankkisaamiset	- 63 897	40 629	- 58 610	36 033
Lyhytaikainen rahoitusomaisuus	20 678	- 7 846	41 767	31 451
Vaihto-omaisuus	4 267	27 329	- 5 631	16 695
Lyhytaikainen vieras pääoma	39 506	- 46 071	19 591	- 36 028
	554	14 041	- 2 883	48 151
Nettokäyttöpääoma 1.1.	218 602	204 561	189 932	141 781
Nettokäyttöpääoma 31.12.	219 156	218 602	187 049	189 932

Tilinpäätöksen liitetiedot 1997

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön Lännen Tehtaat Oy:n lisäksi seuraavat liiketoimintaa harjoittavat tytäryhtiöt: Lännen Engineering Oy, Suomen Rakennuskone Oy, Lännen Maskin AB (Ruotsi), Polar Lake Oy ja Tresko Fish Oy. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty myös kahdeksan tulevaa liiketoimintaa varten olemassa olevaa yhtiötä sekä konserniyhtiöille kiinteistöjen vuokraustoimintaa harjoittavat Sedina Oy ja Cibarius Oy. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki liiketoimintaa harjoittavat osakkuusyritykset: Sucros Oy (konserni), Oy Potma Ltd, Harviala Oy ja Oy Atraco Ab.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osakkuusyhtiöistä annetaan jäljempänä liitetietojen kohdassa ”Tytär- ja osakkuusyritykset ja muut osakkeet ja osuudet”.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKENTAPERIAATTEET

Keskinäinen osakkeenomistus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä. Tytäryhtiöiden osakkeista maksettu oman pääoman ylittävä hinta on osittain kohdistettu käyttöomaisuuteen kuuluviin rakennuksiin ja osittain esitetty konserniliikearvona. Rakennuksiin kohdistettuja eriä oli vuoden 1997 lopussa 11,1 miljoonaa markkaa, jotka poistetaan rakennusten poistosuunnitelman mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuus on erotettu konsernin omasta pääomasta, verovelalla vähennyistä vapaaehtoisista varauksista ja kertyneestä poistoerosta sekä tilikauden tuloksesta.

Muuntoerot

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tilinpäätösluvut on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssin mukaan. Näiden yhtiöiden omien pääomien eliminoinnissa syntyneet muuntoerot on kirjattu voittovaroihin.

Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistuosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on Sucros-konsernin ja Oy Potma Ltd:n osalta esitetty ennen käyttökattetta, koska näiden yhtiöiden tuotanto liittyy välittömästi emoyhtiön liiketoimintaan. Oy Atraco Ab:n ja Harviala Oy:n osalta osuus tuloksesta on esitetty rahoitus-erissä. Tulososuus sisältää myös laskennallisen verovelan muutoksella vähennetyt osuuden vapaaehtoisten varausten ja poistoeron muutoksesta.

KÄYTTÖOMAISUUDEN ARVOSTUS

Käyttöomaisuus on aktivoitu hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistot on tehty tasapoistoina taloudellisen pitoajan perusteella. Julkisesti noteeratut käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu alkuperäiseen hankintamenuon.

Oy Atraco Ab:n osakkeet on palautettu alkuperäiseen hankinta-arvoonsa, koska osakkeiden käypä arvo on olennaisesti noussut ja on hankinta-arvoa korkeampi. Arvonlennuksia on palautettu 11,3 miljoonaa markkaa. Palautuksen vaikutus konsernin tulokseen on 0,7 miljoonaa markkaa.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on esitetty muuttuvien menojen mukaisen hankintamenuon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen markkoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssiin. Syntyneet kurssierot on kirjattu tulovaikutteisesti.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN KÄYTTÖ

Johdannaisoppimuksia käytetään suojaamistarkoituksessa. Konserni on suojannut osittain pitkäaikaisten kiinteäkorkoisten velkojen korkoriskiä koronvaihtosopimuksella. Sopimuksen korkoero jakotetaan suoriteperiaatteella muihin rahoitustuottoihin tai muihin rahoituskuluihin. Myös valuuttamääräisten ostojen kurssiriskiä on vähäisessä määrin suojattu valuuttatermiinisopimuksilla.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Konsernin henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutuksilla.

Ennen 30.6.1982 palvelukseen tulleille toimihenkilöille lisäeläketurvaa antaneen Lännen toimihenkilöiden eläkesäätiö s.r:n vastuut ja varat siirrettiin Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolalle ja eläkesäätiö asetettiin selvitystilaan 31.12.1997. Ennen vastuunsiirtoa eläkevastuu oli täysin katettu. Vakuutusyhtiön etueläkevakuutukset antavat eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluneille toimihenkilöille ja eläkeläisille eläkesäätiön sääntöjen mukaisen lisäeläketurvan.

Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN				
Elintarvikeryhmä	573 762	558 258	561 103	483 649
Maarakennustekniikkaryhmä	241 194	187 250		
Muut liiketoiminnot	143 156	121 063	143 820	121 605
Yhteensä	958 112	866 571	704 923	605 254
Vienti Suomesta	96 070	87 278	31 113	15 635
Liikevaihto markkina-alueittain				
Kotimaa	840 256	758 014	673 810	589 619
Euroopan yhteisö	48 279	41 182	10 387	6 265
Muu Eurooppa	60 484	61 430	11 804	5 185
Muut	9 093	5 945	8 922	4 185
Yhteensä	958 112	866 571	704 923	605 254
2. OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSISTA				
Ennen käyttökatetta esitetty osuus				
Sucros-konserni	-1 505	7 002		
Muut	-48	-81		
Yhteensä	-1 553	6 921		
Rahoitustuotoissa esitetty osuus				
Oy Atraco Ab	10 580	2 834		
Muut	-15	47		
Yhteensä	10 565	2 881		
3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	636	4 930	514	2 800
Vientituki	365	1 778	45	20
Vuokratuotot	945	1 206	2 061	2 247
Muut	191			
Yhteensä	2 137	7 914	2 620	5 067
4. HENKILÖSTÖKULUT JA LUONTOISEDUT				
Palkat	85 166	78 687	57 713	41 777
Eläkekulut	12 778	11 618	8 161	5 511
Muut henkilöstökulut	8 188	8 522	5 056	4 523
	106 132	98 827	70 930	51 811
Luontoisedut	1 404	1 354	1 082	937
Yhteensä	107 536	100 181	72 012	52 748
5. POISTOT				
Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina todennäköisen käyttöiän perusteella alkuperäisistä hankintamenoista. Poistot perustuvat seuraaviin pitoaikoihin:				
Aineettomat oikeudet			10 vuotta	
Liikearvo			10 vuotta	
Konserniliikearvo			5 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot			5 vuotta	
Rakennukset, kiviset ja puiset			22–30 vuotta	
Muut rakennukset ja rakennelmat			10 vuotta	
Koneet ja kalusto			5–10 vuotta	

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomat oikeudet	2 062	2 045	1 933	1 915
Liikearvo	3 886	3 859	3 504	3 504
Muut pitkävaikutteiset menot	322	443	166	305
Rakennukset ja rakennelmat	6 787	6 152	6 353	5 029
Koneet ja kalusto	17 146	15 787	13 958	11 260
Yhteensä	30 203	28 286	25 914	22 013
Konserniliikearvon poisto	970	970		
Poistoeron muutos				
Aineettomat oikeudet	-35	-35	-35	-35
Rakennukset ja rakennelmat	5 979	-1 288	5 444	164
Koneet ja kalusto	-3 899	-3 190	-2 333	-435
Yhteensä	2 045	-4 513	3 076	-306
Kirjanpidossa tehdyt EVL:n mukaiset poistot				
Aineettomista oikeuksista	2 027	2 110	1 898	1 880
Liikearvosta	3 885	3 757	3 504	3 504
Muista pitkävaikutteisista menoista	322	443	166	305
Rakennuksista ja rakennelmista	4 462	3 205	3 400	3 535
Koneista ja kalustosta	11 492	10 152	10 341	9 568
Yhteensä	22 188	19 667	19 309	18 792
Konserniliikearvosta	970	970		
Käyttöomaisuushankintoja katettu siirtymävarauksesta				
Rakennukset ja rakennelmat	8 862	1 659	8 398	1 659
Koneet ja kalustot	1 763	2 446	1 283	1 256
Yhteensä	10 625	4 105	9 681	2 915
6. LIIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN				
Elintarvikeryhmä	29 745	28 100		
Maarakennustekniikkaryhmä	5 700	3 200		
Muut liiketoiminnot	10 500	8 907		
Yhteensä	45 945	40 207		
Henkilöstö toimialoittain				
Elintarvikeryhmä	308	279		
Maarakennustekniikkaryhmä	168	166		
Muut liiketoiminnot	97	85		
Yhteensä	573	530		
7. KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot				
Osinkotuotot			2 193	1 193
Muut korkotuotot			1 389	476
Konserniyhtiöille suoritettut rahoituskulut				
Korkokulut			5	22

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
8. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot				
Jako-osa puretusta tytäryhtiöstä			224	
Satunnaiset kulut				
Fuusiotappio			4 024	
Puretun tytäryhtiön osakkeiden poisto			300	
Annetut konserniavustukset			870	
Muut				28
Yhteensä			870	4 352
9. VÄLITTÖMÄT VEROT				
Tilikaudelta	18 154	11 542	17 544	6 069
Aikaisemmilta tilikausilta	118	-232	106	-39
Laskennallisen verovelan muutos	-3 577	-2 413		
Yhteensä	14 695	8 897	17 650	6 030

KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	21 501	21 277	20 271	20 047
Lisäykset 1.1.–31.12.	183	224	181	224
Hankintameno 31.12.	21 684	21 501	20 452	20 271
Kertyneet suunnitelmapoistot	-8 881	-6 819	-8 425	-6 492
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 803	14 682	12 027	13 779
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.				
	210	245	210	245
Poistoeron muutos 1.1.–31.12.				
	-35	-35	-35	-35
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.				
	175	210	175	210
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	36 955	35 055	35 045	35 045
Lisäykset 1.1.–31.12.		1 900		
Hankintameno 31.12.	36 955	36 955	35 045	35 045
Kertyneet suunnitelmapoistot	-14 739	-10 853	-13 123	-9 618
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 216	26 102	21 922	25 427
Konserniliikearvo				
Hankintameno 1.1.	4 850	4 850		
Hankintameno 31.12.	4 850	4 850		
Kertyneet suunnitelmapoistot	-2 910	-1 940		
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 940	2 910		

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	2 188	637	1 389	200
Lisäykset 1.1.–31.12.	688	1 551	505	1 189
Hankintameno 31.12.	2 876	2 188	1 894	1 389
Kertyneet suunnitelmapoistot	-1 655	-1 333	-1 062	-896
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 221	855	832	493
11. AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	160 005	113 218	153 094	126 657
Lisäykset 1.1.–31.12.	8 862	46 787	8 398	26 437
Vähennykset 1.1.–31.12.	-232		-62	
Hankintameno 31.12.	168 635	160 005	161 430	153 094
Kertyneet suunnitelmapoistot	-51 437	-44 650	-51 068	-44 714
Kirjanpitoarvo 31.12.	117 198	115 355	110 362	108 380
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.				
	62 323	62 305	62 024	62 305
Poistoeron muutos 1.1.–31.12.				
	5 971	18	5 444	-281
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.				
	68 294	62 323	67 468	62 024
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	156 097	113 268	103 398	64 084
Lisäykset 1.1.–31.12.	18 354	44 129	16 682	40 405
Vähennykset 1.1.–31.12.	-1 839	-1 300	-1 189	-1 091
Hankintameno 31.12.	172 612	156 097	118 891	103 398
Kertyneet suunnitelmapoistot	-115 074	-97 919	-67 133	-53 176
Kirjanpitoarvo 31.12.	57 538	58 178	51 758	50 222
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.				
	34 335	31 221	29 886	26 469
Poistoeron muutos 1.1.–31.12.				
	-3 890	3 114	-2 333	3 417
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.				
	30 445	34 335	27 553	29 886
Kirjanpitoarvosta 31.12. koneiden ja laitteiden osuus				
	42 604	41 193	38 996	35 984
Käyttöomaisuuden verotusarvot				
Maa-alueet	4 391	4 391	2 194	2 194
Rakennukset	61 738	64 096	59 401	61 628
Tytäryhtiöosakkeet			34 337	25 607
Muut osakkeet ja osuudet	91 123	82 306	91 034	82 213
Yhteensä	157 252	150 793	186 966	171 642
Arvonkorotukset				
Maa-alueet 1.1. ja 31.12.	10 999	10 999	10 999	10 999

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

12. TYTÄR- JA OSAKKUUSYRITYKSET JA MUUT OSAKKEET JA OSUDET

Tytäryritykset	Konsernin omistus- ja äänivaltaisuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta 1000 mk	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellisarvo mk	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 mk	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio, 1000 mk
Emoyhtiön omistamat						
Lännen Engineering Oy, Loimaan kunta	97,93	19 207	1 707 620	6	23 207	5 433
Suomen Rakennuskone Oy, Säkyä	79,50	15 269	7 950	1 000	8 192	4 381
Tresko Fish Oy, Kustavi	100,00	3 992	40 000	100	3 997	-1
Polar Lake Oy, Säkyä	100,00	3 379	100	1 000	2 614	
Sedina Oy, Säkyä	100,00	22	150	100	26	1
Cibarius Oy, Turku	100,00	44	15	1 000	16	10
Lepäävät yhtiöt, 8 kpl, Säkyä	100,00	154	24	5 000	120	4
Yhteensä					38 172	

Tytäryhtiöiden omistamat

Lännen Maskin AB, Ruotsi	97,93	691	10 000	SEK 100	559	-134
--------------------------	-------	-----	--------	---------	-----	------

Osakkuusyritykset	Konsernin omistus- ja äänivaltaisuus %	Konsernin osuus omasta pääomasta 1000 mk	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellisarvo mk	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 mk	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio 1000 mk	Tilin- päätös- hetki	Tili- kauden pituus kk
Emoyhtiön omistamat								
Sucros Oy, Salo	20,00	94 430	700 000	100	70 000	10 079	31.12.1997	12
Oy Potma Ltd, Pello	50,00	904	60	10 000	600	94	31.12.1997	12
Harviala Oy, Janakkala	44,70	432	85	5 000	425	1	31.12.1997	12
Oy Atraco Ab, Turku	50,00	32 114	125 080	20	33 752	21 159	31.12.1997	12
Yhteensä					104 777			

Emoyhtiön omistamat muut osakkeet, osuudet ja liittymismaksut

	Osakkeiden määrä kpl	Osakkeen nimellisarvo mk	Osakkeiden kirjanpitoarvo 1000 mk	Osakkeiden markkinaarvo 1000 mk
Julkisesti noteeratut				
Kesko Oyj, Helsinki	100 000	10	4 214	8 620
Cultor Oyj, I-sarja, Helsinki	2 800	12	380	829
Raisio Yhtymä Oyj, K-sarja, Raisio	600	10	58	384
Muut				
Asunto Oy Säkyän				
Ukkomestari, Säkyä	136	500	343	
Lännen Puhelin Oy, Eura	78	300	130	
HEX Oy, Helsinki	2 000	10	150	
Muut osakkeet ja osuudet			304	
Liittymismaksut			1 739	
Yhteensä			7 318	

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996

13. PITKÄAIKAISTEN SIOITUSTEN LAINASAAMISET KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSILTÄ

Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	9 560	9 860	9 560	9 860
-----------------------------------	-------	-------	-------	-------

14. SAAMISET KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSILTÄ

Myyntisaamiset konserniyrityksiltä			658	386
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	993	414	993	414
Lainasaamiset konserniyrityksiltä			46 049	25 264

15. OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

Sidottu oma pääoma	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Osakepääoma 1.1.	64 448	60 578	64 448	60 578
Suunnattu osakeanti		3 870		3 870
Osakepääoma 31.12.	64 448	64 448	64 448	64 448
Vararahasto 1.1.	130 441	118 831	130 441	118 831
Siirto voittovaroista		17		
Osakeannin emissiovoitto		11 610		11 610
Vararahasto 31.12.	130 458	130 441	130 441	130 441

1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Arvonkorotusrahasto 1.1.	4 599	4 599	4 599	4 599
Arvonkorotusrahasto 31.12.	4 599	4 599	4 599	4 599
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahasto 1.1.	43 000	43 000	43 000	43 000
Käyttörahasto 31.12.	43 000	43 000	43 000	43 000
Voittojäännös 1.1.	180 815	155 454	75 155	53 340
Siirto edellisen tilikauden voitosta	39 237	30 546	19 211	33 930
Osingonjako	-14 179	-12 115	-14 179	-12 115
Siirto vararahastoon	-17			
Eliminoinnin muutokset ja muuntoerot	-602	6 930		
Voittojäännös 31.12.	205 254	180 815	80 187	75 155
Tilikauden voitto	38 637	39 237	49 762	19 211
Vapaa oma pääoma yhteensä	288 891	263 052	172 949	137 366
Oma pääoma 31.12.	486 396	462 540	372 437	336 854
Jakokelpoiset varat				
Vapaa oma pääoma	286 891	263 052		
./Omaan pääomaan sisältyvät taseen varaukset	-71 218	-80 205		
./Omaan pääomaan sisältyvät osakkuusyhtiöiden taseen varaukset	-15 136	-18 765		
Jakokelpoiset varat 31.12.	200 537	164 082		
16. VARAUKSET				
Kertynyt poistoero	98 914	96 869	95 196	92 120
Vapaaehtoiset varaukset				
Siirtymävaraus		14 821		9 681
Vapaaehtoisia varauksia vastaava verovelka		4 150		2 711
Pakolliset varaukset				
Takuuvaraus	612	385		
Palkkavaraukset		412		412
Yhteensä	612	797		412

17. VIERAS PÄÄOMA				
Joukkovelkakirjalaina	100 000	100 000	100 000	100 000
Lännen Tehtaat Oy I/1996 Rek.n:o 102/271/96. Laina-aika 5 vuotta, korko 6%. Laina on vakuudeton ja erääntynyt 11.11.2001.				
Optiolaina	44		44	
Lännen Tehtaat Oy I/1997				

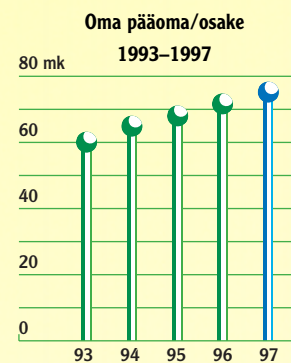
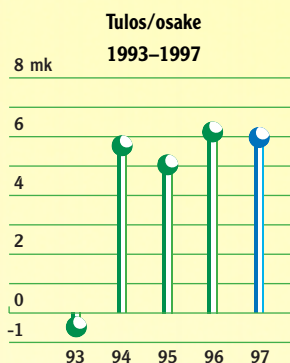
1 000 mk	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	1997	1996	1997	1996
Muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy konsernin ja eri yksiköiden johtohenkilöiltä toukokuussa 1997 otettu yhteensä 44 000 markan suuruinen optiolaina. Laina on koroton ja erääntyy kokonaan maksettavaksi 30.4.2002. Kuhunkin 1 000 markan lainasuuteen liittyy 1 000 optiotodistusta. Kukin optiotodistus oikeuttaa merkitsemään yhteensä enintään viisi Lännen Tehtaat Oy:n osaketta vuosina 1998-2004 siten, että 1.5.1998 alkaen on oikeus merkitä yksi osake ja seuraavina vuosina 1.5. alkaen aina yksi osake lisää viiden osakkeen enimmäismäärään saakka. Merkintäoikeus lakkaa 31.10.2004. Merkintähinta on 70 markkaa vuonna 1998 ja nousee sen jälkeen 4 % vuodessa vuoden 2004 merkintään saakka. Optio-ohjelman piiriin kuului vuoden lopussa 22 henkilöä.				
Merkittävien osakkeiden määrä voi olla enintään 220 000 kpl ja merkintöjen nojalla osakepääomaa voidaan korottaa enintään 2 200 000 markalla. Tällöin optimerkintöjen osuus korotetusta osakepääomasta ja äänistä olisi 3,3 %.				
Velat konserni- ja osakkuusyrityksille				
Lyhytaikaiset ostovelat				
konserniyrityksille			121	3 154
osakkuusyrityksille	41 269	33 530	41 269	33 530
Siirtovelat konserniyrityksille			870	
Muut lyhytaikaiset velat				
konserniyrityksille			60	62
VASTUUT				
Omasta velasta				
Annetut pantit		28	15 025	15 000
Kiinteistökiinnitykset	11 000	49 700	4 300	44 800
Yrityskiinnitykset	21 402	33 175	13 000	25 000
Takaisinosoitoumukset	16 387	12 386	2 948	
Konserniyhtiöiden velasta				
Kiinteistökiinnitykset			5200	3 400
Yrityskiinnitykset			3 000	3 000
Takausvastuut			13 535	38 259
Takaisinosoitoumukset			207	435
Osakkuusyritysten puolesta				
Kiinteistökiinnitykset	100	100	100	100
Takausvastuut	350	613	350	613
Muiden puolesta				
Takausvastuut	200	251	100	125
Leasing-vastuut				
Seuraavan vuoden erääntyvä osuus	2 411	2 468	2 335	2 356
Myöhemmin erääntyvä osuus		2 551		2 336
Yhteensä	51 878	116 269	45 075	135 424
Avoimna olevat johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset	20 000		20 000	
Valuuttatermiinit	1 387		1 387	
Leasing-rakennusten lunastamisvastuu	19 500	19 500	19 500	19 500

Konsernin tunnuslukuja

	1997	1996	1995	1994	1993
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Toiminnan laajuus					
Liikevaihto, 1000 mk	958 112	866 571	783 087	648 885	683 000
Muutos, %	10,6	10,7	20,7	- 5,0	2,4
Elintarvikeryhmän osuus, %	59,9	64,4	54,1	57,1	56,3
Maarakennustekniikkaryhmän osuus, %	25,2	21,6	30,9	22,3	14,5
Muiden liiketoimintojen osuus, %	14,9	14,0	15,0	20,6	29,2
Vienti Suomesta, 1000 mk	96 070	87 278	79 525	40 571	69 129
Viennin osuus liikevaihdosta, %	10,0	10,1	10,2	6,3	10,1
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, 1000 mk	31 789	46 977	81 474	26 371	41 468
% liikevaihdosta	3,3	5,4	10,4	4,1	6,1
Tutkimus- ja tuotekehitysmenot, 1000 mk	6 771	4 765	4 203	3 770	3 856
% liikevaihdosta	0,7	0,5	0,5	0,6	0,6
Sijoitukset osakkuusyhtiöihin, 1000 mk	104 776	93 476	85 476	85 476	91 476
Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot, 1000 mk	6 236	72	16 160	700	
Henkilöstö keskimäärin	573	530	422	420	455
Liikevaihto/henkilö, 1000 mk	1 672	1 635	1 856	1 545	1 501
Jalostusarvo/henkilö, 1000 mk	337	337	377	356	267
Rahoitustuotot/-kulut(-), netto, 1000 mk	8 254	8 257	3 839	- 8 013	- 7 741
Satunnaiset tuotot/-kulut(-), netto, 1000 mk			- 186		7 695
Kannattavuus					
Käyttökate, 1000 mk	77 118	69 463	69 655	69 170	32 831
% liikevaihdosta	8,0	8,0	8,9	10,7	4,8
Liikevoitto, 1000 mk	45 945	40 207	46 154	52 198	4 966
% liikevaihdosta	4,8	4,6	5,9	8,0	0,7
Tulos ennen satunnaisia eriä, 1000 mk	54 199	48 465	49 995	44 207	- 2 775
% liikevaihdosta	5,7	5,6	6,4	6,8	- 0,4
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, 1000 mk	54 199	48 465	49 809	44 207	4 920
% liikevaihdosta	5,7	5,6	6,4	6,8	0,7
Tilikauden voitto, 1000 mk	38 637	39 237	30 546	34 561	3 680
% liikevaihdosta	4,0	4,5	3,9	5,3	0,5
Oman pääoman tuotto (ROE), %	8,3	9,0	7,6	9,8	0,5
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	10,4	10,0	11,2	11,3	5,7
Rahoitus ja taloudellinen asema					
Current ratio	2,5	2,2	2,5	2,5	2,2
Omavaraisuusaste, %	63,9	58,1	61,2	61,2	52,7
Nettovelkaantumisaste, %	- 2,0	1,3	- 3,3	- 18,7	- 26,1
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1000 mk	403 833	401 617	336 469	306 123	291 543
Vaihto- ja rahoitusomaisuus, 1000 mk	365 603	404 556	344 444	373 742	434 585
Oma pääoma, 1000 mk	486 395	462 540	413 008	393 902	363 295
Jakokelpoiset varat, 1000 mk	200 536	164 082	125 546	103 331	57 203
Vieras pääoma, 1000 mk	278 164	339 028	264 269	267 772	345 715
Korolliset velat, 1000 mk	105 937	172 838	105 089	104 551	133 557
Taseen loppusumma, 1000 mk	769 436	806 173	682 301	689 091	737 041

	1997	1996	1995	1994	1993
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos ja osinko					
Tulos/osake, mk	6,00	6,19	5,06	5,71	-0,31
Tulos/osake, optiolainan vaikutus otettu huomioon, mk	5,88				
Nimellisosinko/osake, mk	2,40 ¹⁾	2,20	2,00	2,00	1,00
Oikaistu osinko/osake mk	2,40	2,20	2,00	2,00	1,00
Osinkosuhte, %	40,0	35,5	39,5	35,0	
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,2	3,6	5,6	5,6	2,2
P/E-luku	12,6	10,0	7,1	6,2	
Oma pääoma/osake, mk	75,47	71,77	68,18	65,02	60,42
Osakkeen kurssikehitys, mk					
Oikaistu pörssikurssi	75,39	62,00	36,00	35,50	46,10
Tilikauden alin	61,00	36,10	30,00	35,50	37,50
Tilikauden ylin	83,00	63,00	41,00	61,00	68,00
Tilikauden keskimääräinen	73,04	53,18	35,91	49,61	53,19
Osakkeiden vaihto					
Osakkeiden vaihto pörssissä, 1000 kpl	1 671	2 276	541	737	741
Osuus osakkeiden keskimääräisestä määrästä, %	25,9	35,9	8,9	12,2	12,3
Osakepääoma, 1000 mk	64 448	64 448	60 578	60 578	60 578
Osakekannan markkina-arvo, 1000 mk	485 872	399 576	218 080	215 051	279 263
Osingonjako, 1000 mk	15 467 ¹⁾	14 178	12 116	12 116	6 058
Osakeannit, 1000 mk					
Uusmerkintä					900
Suunnattu anti		3 870			
Emissiovoitto		11 610			4 050
Osakkeiden määrä					
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä	6 444 776	6 336 201	6 057 776	6 057 776	6 012 776
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	6 444 776	6 444 776	6 057 776	6 057 776	6 057 776

¹⁾ Hallituksen ehdotus

Tunnuslukujen laskentakaavat

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen satunnaiseriä} - \text{verot} \pm \text{satunnaisiin eriin kohdistuvat verot}}{(\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}) \text{ keskimäärin}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen satunnaiseriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma – korottomat osto- ja siirtovelat, ennakkomaksut, laskennallinen verovelka, vastuuvajausvelka eläkesäätiölle – pakolliset varaukset	
Current ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus} + \text{vaihto-omaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$	
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - korolliset talletukset ja saamiset	
Jalostusarvo/henkilö	=	$\frac{\text{Käyttökate} + \text{henkilöstökulut} + \text{vuokrat}}{\text{Henkilöstö keskimäärin}}$	

Osakekohtaiset tunnusluvut

Tulos/osake	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä} - \text{verot} \pm \text{satunnaisiin eriin kohdistuvat verot} \pm \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä}}$	
Oikaistu osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko/osake}}{\text{Osakeantikerroin}}$	
Osinkosuhde, %	=	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$	x 100
Efektiivin osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Oikaistu osinko/osake}}{\text{Oikaistu pörssikurssi}}$	x 100
P/E-luku	=	$\frac{\text{Oikaistu pörssikurssi}}{\text{Tulos/osake}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa}}$	
Oikaistu pörssikurssi	=	$\frac{\text{Tilinpäätöspäivän keskipörssi}}{\text{Osakeantikerroin}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä x keskipörssi tilikauden lopussa	

Osakkeet ja osakkeenomistajat

OSAKKEET JA ÄÄNIOIKEUS

Lännen Tehtaat Oy:n osakkeet ovat yhtä sarjaa. Kaikilla osakkeilla on sama ääni- ja osinko-oikeus. Yhtiöjärjestyksen määräyksellä osakkeenomistajan äänimäärä on rajattu yhteen kymmenesosaan yhtiökokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Osakkeiden vähimmäismäärä on 60 000 000 markkaa ja enimmäismäärä 240 000 000 markkaa. Osakkeiden pääoma oli tilikauden lopussa 64 447 760 markkaa ja osakkeiden lukumäärä 6 444 776. Osakkeen nimellisarvo on 10 markkaa.

REKISTERÖINTI JA NOTEERAUS

Lännen Tehtaat Oy:n osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään. Osakkeet on noteerattu Helsingin Pörsissä vuodesta 1989. Osakkeen symboli on LTE1S ja pörsssierä 200 osaketta.

OSINGONJAKOPOLITIikka

Lännen Tehtaat Oy:n hallituksen määrittelemän osingonjakopolitiikan mukaisesti yhtiö aikoo maksaa osinkoa, jonka suuruus perustuu viimeisten vuosien osakekohtaiseen tulokseen ja joka on kilpailukykyinen toimialan muiden pörssiyhtiöiden maksamiin osinkoihin verrattuna.

OSAKKEENOMISTAJAT

Suurimmat osakkeenomistajat	Osake- ja äänimäärä	% osakkeiden pääomasta ja äänivallasta
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	614 000	9,5
Osuuspankkien Keskuspankki Oy	474 888	7,4
Esko Eela	387 300	6,0
Norvestia Oy Ab	355 200	5,5
Valio Oy	324 552	5,1
Raisio Yhtymä Oyj	324 294	5,0
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	270 443	4,2
Eläkevakuutusosakeyhtiö Ilmarinen	224 464	3,5
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	204 600	3,2
Vakuutusosakeyhtiö Pohjola	156 000	2,4
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto, MTK ry	125 485	1,9
PT:n eläkesäätiö s.r.	73 600	1,1
Työeläkekassa	71 000	1,1
Säkylän kunta	59 822	0,9
Osuusmeijerien eläkekassa	58 400	0,9
Hallintarekisteröidyt osakkeet	138 020	2,2
Muut osakkeenomistajat	2 582 708	40,1
	6 444 776	100,0

JOHDON OMISTUS

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistavat yhteensä 416 236 osaketta, mikä vastaa 6,5 % yhtiön osakepääomasta ja äänivallasta. Lisäksi toimitusjohtaja omistaa yhtiön vuonna 1997 ottamaa optiolainaa yhteensä 6 000 markan pääoma-arvosta. Selvitys johdon optiolainoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 29.

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN

Osakkeet	Lukumäärä	% osakkaista	% osakkeista ja äänistä
1–100	3 475	50,7	2,2
101–1 000	2 976	43,4	15,9
1 001–10 000	363	5,3	13,1
10 001–40 000	20	0,3	5,6
40 001–	19	0,3	61,8
Yhteistilillä			1,4
Yhteensä	6 853	100,0	100,0

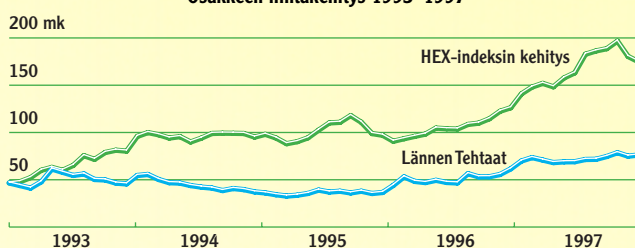
OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SEKTOREITTAIN

	% osakkaista	% osakkeista
Kotitaloudet	94,9	29,8
Yritykset	2,3	20,6
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1,4	6,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,6	32,5
Julkisyhteisöt	0,8	7,4
Ulkomaat ja hallintarekisteri		2,2
Yhteistilillä		1,4
Yhteensä	100,0	100,0

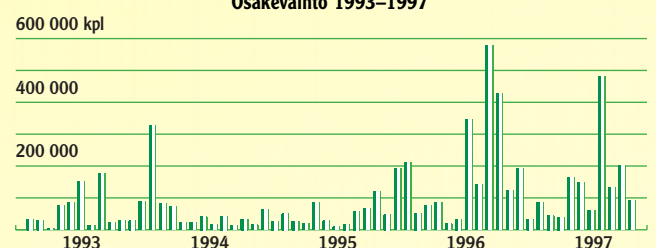
OMISTUSMUUTOKSISTA TEHDYT ILMOITUKSET

Yhtiö on ilmoittanut 23.10.1997 Osuuspankkien Keskuspankki Oy:n omistussuuden alentumisesta alle 10 %:n.

Osakkeen hintakehitys 1993–1997

Osakevaihto 1993–1997

Voitonjakoehdotus

Konsernin vapaa oma pääoma 31.12.1997 oli 286 890 412,20 markkaa, josta jakokelpoisia varoja oli 200 536 415,32 markkaa. Emoyhtiön vapaa pääoma oli 172 948 487,06 markkaa.

Hallitus ehdottaa, että Länntehtaat Oy jakaa vuodelta 1997 osinkoa 24 % osakepääomalle eli 2,40 markkaa osakkeelle, yhteensä 15 467 462,40 markkaa.

Säkylässä 2. päivänä maaliskuuta 1998

Heikki Harjuvaara

Juha Korkeaoja

Esko Eela

Lauri Jalli

Tapio Reponen

Matti Ruosteenoja

Olli Karkkila

Tilintarkastuskertomus

Lännen Tehtaat Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Lännen Tehtaat Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.-31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Tarkastuksemme perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitoaisissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitiilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilikauden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsittelemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Säkylässä 5. päivänä maaliskuuta 1998

Kauko Lehtonen, KHT

Pekka Nikula, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Perehdyttyään tilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1997 hallintoneuvosto ehdottaa, että konsernin ja yhtiön tilinpäätökset vahvistetaan ja että hallituksen esitys voiton käyttämisestä hyväksytään.

Hallintoneuvostosta ovat erovuorossa: maanviljelijä Antti Bärnlund, maanviljelijä Tapani Ehtamo, hallintojohtaja Heikki Halkilahti, maanviljelijä Jussi Hantula, maanviljelijä Antti Kulmala, toimitusjohtaja Tom Liljeström, kansanedustaja Håkan Malm ja maanviljelijä Simo Savo.

Säkylässä 9. päivänä maaliskuuta 1998

Tom Liljeström
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Erkki Lepistö
hallintoneuvoston
sihteeri

Lännen Tehtaat Oy:n hallinto ja johto

(Istumassa) Olli Karkkila ja Erkki Lepistö (takana) Markku Routasalo, Ilkka Jaskari,
Pekka Kurri, Jukka Haikonen ja Antti Kerttula

JOHTO

Olli Karkkila, s. 1942
kauppätieteiden maisteri
toimitusjohtaja vuodesta 1994

Erkki Lepistö, s. 1955
ekonomi, oikeustieteen
kandidaatti
johtaja vuodesta 1993
talous- ja hallintojohtaja
vuodesta 1995

Antti Kerttula, s. 1956
yo-merkonomi
johtaja vuodesta 1994
Apetit-ryhmän johtaja
vuodesta 1997

Ilkka Jaskari, s. 1947
merkonomi
Lännen Sokerin johtaja
vuodesta 1988

Markku Routasalo, s. 1952
diplomi-insinööri
Maarakennustekniikkaryhmän
johtaja vuodesta 1993

Jukka Haikonen, s. 1955
agronomi
Lännen Rehun johtaja
vuodesta 1996

Pekka Kurri, s. 1943
agronomi
Lännen Plant Systemsin ja
Maatalousosaston johtaja
vuodesta 1992

HALLITUS

Heikki Harjuvaara, s. 1942
diplomi-insinööri
Åkerlund & Rausing
Groupin varatoimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1990 ja
puheenjohtaja vuodesta 1994

Juha Korkea-aho, s. 1950
agronomi, kansanedustaja
jäsen vuodesta 1983 ja
varapuheenjohtaja vuodesta 1991

Esko Eela, s. 1936
teollisuusneuvos
jäsen vuodesta 1996

Lauri Jalli, s. 1944
kauppatieteiden lisensiaatti
Eimo Oy:n
toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1995

Olli Karkkila, s. 1942
kauppatieteiden maisteri
LännenTehtaat Oy:n toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1993

Tapio Reponen, s. 1947
kauppatieteiden tohtori, professori
Turun kauppakorkeakoulun rehtori
jäsen vuodesta 1995

Matti Ruosteenoja, s. 1933
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1981

HALLINTONEUVOSTO

Tom Liljeström, s. 1959
toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1994,
puheenjohtaja vuodesta 1996

Rainer Fallila, s. 1937
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1978,
varapuheenjohtaja vuodesta 1996

Helena Waldén, s. 1953
pankinjohtaja
varapuheenjohtaja vuodesta 1996

Antti Bärlund, s. 1945
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1995

Tapani Ehtamo, s. 1935
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1977

Heikki Ellilä, s. 1945
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1996

Antti Elo, s. 1949 *
yhdysmies
jäsen vuodesta 1997

Matti Eskola, s. 1950
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1991

Heikki Halkilahti, s. 1947
hallintojohtaja
jäsen vuodesta 1990

Jussi Hantula, s. 1955
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1995

Hannu Harjunmaa, s. 1941
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1988

Esa Härmälä, s. 1954
puheenjohtaja
jäsen vuodesta 1995

Pasi Jaakkola, s. 1941
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1982

Jouni Kaitila, s. 1963
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1991

Mari Kiviniemi, s. 1968
kansanedustaja
jäsen vuodesta 1996

Antti Kulmala, s. 1931
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1980

Matti Laakso, s. 1945 *
yhdysmies
jäsen vuodesta 1997

Vesa Lammela, s. 1941
kauppaneuvos
toimitusjohtaja
jäsen vuodesta 1993

Hannu Lamminen, s. 1951
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1996

Tellervo Lepistö, s. 1950 *
tuotekehittäjä
jäsen vuodesta 1997

Håkan Malm, s. 1936
kansanedustaja
jäsen vuodesta 1977

Juha Nevavuori, s. 1942
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1973

Esa Paganus, s. 1963 *
päälluottamusmies
jäsen vuodesta 1997

Simo Savo, s. 1953
maanviljelijä
jäsen vuodesta 1992

* Henkilöstön edustaja

TILINTARKASTAJAT

Kauko Lehtonen
kauppatieteiden maisteri, KHT

Pekka Nikula
ekonomi, KHT

Osoitteet

Lännen Tehtaat Oy

PL 100, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 83 971
Fax (02) 8397 4022
E-mail lannen.tehtaat@lannen.fi

Kotipaikka Säskylä
Kaupparekisterinumero 122.439

LÄNNEN TEHTAAT OY:N YKSIKÖT:

Lännen Tehtaat Oy Apetit Säskylä

PL 230, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4300
Fax (02) 8397 4377

Lännen Tehtaat Oy Apetit Helsinki

Ruosilantie 14 A, 00390 Helsinki
Puhelin (09) 5123 440
Fax (09) 5123 4422

Lännen Tehtaat Oy Apetit Turku

Iso-Heikkiläntie 6
PL 32, 20201 Turku
Puhelin (02) 83 971
Fax (02) 3388 260

Lännen Sokeri

PL 110, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4660
Fax (02) 8397 4666

Lännen Rehu

PL 120, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4200
Fax (02) 8397 4222

Lännen Plant Systems

PL 170, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4700
Fax (02) 8397 4722

Maatalousosasto

PL 160, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4600
Fax (02) 8397 4622

Räpin koetila

27710 Köyliö
Puhelin (02) 5541 300

TYTÄRYHTIÖT:

Lännen Engineering Oy

Oripääntie 22, 32210 Loimaa kk
Puhelin (02) 760 721
Fax (02) 7607 2346

Lännen Maskin AB

Bangårdsgatan 11
55303 Jönköping, Sverige
Puhelin +46 36 150 670
Fax +46 36 150 774

Suomen Rakennuskone Oy

Juhaniilantie 2, 01740 Vantaa
Puhelin (09) 8787 112
Fax (09) 8787 166

Polar Lake Oy

Iso-Heikkiläntie 6
PL 32, 20201 Turku
Puhelin (02) 83 971
Fax (02) 3388 222

Tresko Fish Oy

Vuosnaistentie 593 A
23360 Kustavi
Puhelin (02) 877 338
Fax (02) 877 353

OSAKKUUSYHTIÖT:

Oy Potma Ltd

Teollisuustie 10, 95700 Pello
Puhelin (016) 513 981
Fax (016) 513 988

Oy Atraco Ab

c/o Raisio Yhtymä Oyj
PL 101, 21201 Raisio
Puhelin (02) 4342 111

Sucros Oy

Sokerikatu 1, 24100 Salo
Puhelin (02) 77 421
Fax (02) 7742 287

Sucros Oy Säskylän tehdas

PL 210, 27821 Iso-Vimma
Puhelin (02) 8397 4100
Fax (02) 8397 4122

Harviala Oy

Alikartano 9, 13330 Harviala
Puhelin (03) 6196 801
Fax (03) 6196 807

Tietoja osakkeenomistajille

YHTIÖKOKOUS

LännenTehtaat Oy:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina 2.4.1998 alkaen klo 14.00 Säkylän Iso-Vimmassa LännenTehtaat Oy:n ruokalassa.

Osakkeenomistajan, joka aikoo osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoittauduttava viimeistään tiistaina 31.3.1998 ennen klo 14.00 LännenTehtaat Oy:n pääkonttoriin.

OSINGONMAKSU

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 1997 maksetaan osinkoa 2,40 markkaa osakkeelta. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osingonmaksun täsmäytyspäivä on huhtikuun 7. päivä 1998 ja osingonmaksupäivä huhtikuun 14. päivä 1998. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

TULOSTIEDOTTAMINEN

LännenTehtaat Oy julkaisee vuosikertomuksen ja osavuositarkastukset seuraavasti:

23.3. vuosikertomus 1997

17.6. osavuositarkastus tammi-huhtikuulta 1998

7.10. osavuositarkastus tammi-elokuulta 1998

Vuosikertomus ja osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Niitä voi tilata joko puhelimitse (02) 83 971 tai osoitteesta LännenTehtaat Oy, PL 100, 27821 Iso-Vimma tai E-mail lannen.tehtaat@lannen.fi.

OSAKEREKISTERI

Osakkeenomistajaa pyydetään ilmoittamaan osoitteen- ja nimenmuutokset siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa hänellä on arvo-osuustili.

.....
Lännen Tehtaat
Vuosikertomus 1997

.....
Lännen Tehtaat Oy

.....
PL 100, 27821 Iso-Vimma

.....
Puhelin (02) 83 971

.....
Fax (02) 8397 4022

.....
E-mail lannen.tehtaat@lannen.fi